

Tisdagen den 25 april

Kl. 13.00–15.58
18.00–18.49

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 4 april justerades.

§ 2 Meddelande om frågestund

Tjänstgörande ålderspresidenten meddelade att frågestund skulle äga rum *torsdagen den 27 april kl. 14.00*.

§ 3 Meddelande om aktuell debatt om attentatet i Stockholm

Tjänstgörande ålderspresidenten meddelade att på begäran av Sverigedemokraternas riksdagsgrupp skulle en aktuell debatt om attentatet i Stockholm anordnas *fredagen den 28 april kl. 9.00*.

Från regeringen skulle statsrådet Anders Ygeman (S) delta.

Den inkomna skrivelsen hade följande lydelse:

Begäran om aktuell debatt angående terrordådet i Stockholm

Riksdagen bör i enlighet med 6 kapitlet 23 § riksdagsordningen, kalla till en särskild debatt med anledning av terrordådet i Stockholm.

Fredagen den 7:e april drabbades Sverige av ett fasansfullt terrordåd. En uttalad IS-sympatisör kapade en lastbil och utförde en vansinnesfärd genom Drottninggatan i centrala Stockholm, för att sedan krascha in i Åhlénsbyggnaden. Polis och sjukhus konstaterade att 15 personer skadades och 4 avled. En fruktansvärd tragedi för de drabbade och deras anhöriga.

Det har senare framkommit uppgifter om att personen som just nu sitter anhållen för dådet kom till Sverige som asylsökande redan 2014 och trots att vederbörande redan förra året fick avslag på sin asylansökan, har denne fortfarande vistats i landet illegalt.

Det har även framkommit information om att Säkerhetspolisen fick uppgifter om personen långt innan dådet på Drottninggatan.

Terror är oavsett agenda ett skoningslöst och avskyvärt tillvägagångssätt för att förstöra och sätta skräck. I detta specifika fall utfördes dådet i enlighet med islamistisk fundamentalism med sympatier till Islamiska staten (IS). Denna terrorsekt har vid upprepade tillfällen slagit till mot bland annat olika platser i vår närhet i Europa. I takt med att denna organisation slås tillbaka på hemmaplan, anser bedömare att organisationens desperation kan leda till än fler attacker utanför deras ockuperade territorium.

Attacken i Stockholm väcker många frågor. Inte minst hur detta kunde ske med tanke på att gärningsmannen skulle ha utvisats långt tidigare. Men en kanske än viktigare fråga är hur Sverige bör agera för att minimera riskerna för att liknande terrordåd ska kunna ske igen.

Med anledning av ovanstående frågeställningar önskar jag å Sverige-demokraternas vägnar begära en aktuell debatt angående terrordådet i Stockholm, fredagen den 7:e april 2017.

Stockholm den 18 april 2017

Mattias Karlsson

Gruppledare (SD)

§ 4 Avsägelse

Tjänstgörande ålderspresidenten meddelade att *Emma Wallrup* (V) av-sagt sig uppdraget som suppleant i EU-nämnden.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 5 Anmälan om kompletteringsval

Tjänstgörande ålderspresidenten meddelade att Liberalernas riksdags-grupp anmält Camilla Mårtensen som suppleant i finansutskottet, i skatteutskottet, i socialförsäkringsutskottet och i arbetsmarknadsutskottet under Mats Perssons ledighet.

Tjänstgörande ålderspresidenten förklarade vald *under tiden den 2 maj–2 juli* och *den 6 juli–6 augusti* till

suppleant i finansutskottet

Camilla Mårtensen (L)

suppleant i skatteutskottet

Camilla Mårtensen (L)

suppleant i socialförsäkringsutskottet

Camilla Mårtensen (L)

suppleant i arbetsmarknadsutskottet

Camilla Mårtensen (L)

Tjänstgörande ålderspresidenten anmälde

att *Heidi Karlsson* (SD) skulle tjänstgöra som ersättare för *Julia Kronlid* (SD) under tiden för hennes ledighet den 21 mars–14 maj i stället för den 21 mars–30 juni som tidigare meddelats och

att *Heidi Karlsson* (SD) skulle tjänstgöra som ersättare för *Jeff Ahl* (SD) under tiden för hans ledighet den 15 maj–30 juni.

§ 7 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2016/17:423

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:423 Återuppbyggnaden av Irak
av *Robert Halef* (KD)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 9 maj 2017.

Skälet till dröjsmålet är resor.

Stockholm den 20 april 2017

Utrikesdepartementet

Margot Wallström (S)

Enligt uppdrag

Håkan Åkesson

Expeditionschef

Interpellation 2016/17:424

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:424 Direktflyg från Sverige
av *Edward Riedl* (M)

Interpellationen kan inte besvaras inom tidsfristen.

Anledningen är att beredning av svaret på interpellationen pågår.

Stockholm den 21 april 2017

Näringsdepartementet

Anna Johansson (S)

Enligt uppdrag

Fredrik Ahlén

Expeditionschef

Interpellation 2016/17:425

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:425 Kritiken mot förslaget om en flygskatt
av *Edward Riedl* (M)

Interpellationen kan inte besvaras inom tidsfristen.

Anledningen är att beredning av svaret på interpellationen pågår.
Stockholm den 21 april 2017
Näringsdepartementet
Anna Johansson (S)
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

Interpellation 2016/17:427

Till riksdagen
Interpellation 2016/17:427 Flygskatt och miljövinster
av Edward Riedl (M)
Interpellationen kan inte besvaras inom tidsfristen.
Anledningen är att beredning av svaret på interpellationen pågår.
Stockholm den 21 april 2017
Näringsdepartementet
Anna Johansson (S)
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

Interpellation 2016/17:428

Till riksdagen
Interpellation 2016/17:428 Arlandas konkurrenskraft
av Edward Riedl (M)
Interpellationen kan inte besvaras inom tidsfristen.
Anledningen är att beredning av svaret på interpellationen pågår.
Stockholm den 21 april 2017
Näringsdepartementet
Anna Johansson (S)
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

Interpellation 2016/17:452

Till riksdagen
Interpellation 2016/17:452 Trygghet för våldsutsatta personer
av Lotta Finstorp (M)
Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 9 maj 2017.
Skälet till dröjsmålet är brist på tider i kammaren samt tidigare inbokade resor och engagemang.
Stockholm den 20 april 2017
Finansdepartementet
Magdalena Andersson (S)
Enligt uppdrag
Magnus Bengtson
Tf. expeditions- och rättschef

Följande dokument hänvisades till utskott:
Proposition
2016/17:181 till näringsutskottet

§ 9 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:
Arbetsmarknadsutskottets betänkanden
2016/17:AU9 Nya utstationeringsregler
2016/17:AU10 Arbetsmiljö och arbetstid

Finansutskottets betänkanden
2016/17:FiU27 Riksrevisionens årsredovisning för 2016
2016/17:FiU23 Riksbankens förvaltning 2016

Justitieutskottets utlåtande och betänkanden
2016/17:JuU30 Den parlamentariska kontrollen av Europol – reviderat
förslag
2016/17:JuU14 Straffskalorna för vissa allvarliga våldsbrott
2016/17:JuU24 Vissa åtgärder för en effektivare och mer ändamålsenlig
mark- och miljöprocess

Civilutskottets betänkanden
2016/17:CU14 Bostadspolitik
2016/17:CU15 Planering och byggande

Utrikesutskottets betänkande
2016/17:UU11 Policyramverk för svenskt utvecklingssamarbete och hu-
manitärt bistånd

**§ 10 Svar på interpellation 2016/17:388 om användningen av
Unrwas medel**

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):
Fru ålderspresident! Ärade ledamöter!

Mikael Oscarsson har frågat mig huruvida jag delar hans slutsats att det är problematiskt att barn i en stat lär sig intolerans, hat och våld riktat mot en folkgrupp i grundskolan. Vidare har han frågat mig om jag är villig att tillsätta fristående och förutsättningslös genomlysning av vad Unrwas – FN:s hjälporgan för palestinska flyktingar – medel används till, hur pengarna som går till utbildning disponeras och hur väl de mänskliga rättigheterna efterlevs inom den palestinska grundskolan.

På den första frågan är det korta och alldeles självklara svaret: Ja, naturligtvis. Sverige ställer i genomförandet av biståndet i alla sammanhang krav på god kontroll och respekt för mänskliga rättigheter, kamp mot korruption och arbete för jämställdhet. Sveriges regering är mycket tydlig i

dialogen med företrädare för Palestina och Israel om vikten att ta avstånd från våld och att agera på ett sätt som kan bidra till en förtroendefull atmosfär och meningsfulla förhandlingar om en tvåstatslösning.

Regeringen är medveten om att det förekommer en omfattande debatt om i vilken utsträckning det förekommer uppvigling på israelisk och palestinsk sida i skolböcker och att frågan är omtvistad. Regeringen anser inte att interpellantens påståenden om den utbildning de palestinska skolbarnen får är rättvisande, vare sig i Unrwas skolor eller i de andra palestinska skolor som använder samma läroplan.

Unrwa styrs likt andra FN-organ av världssamfundets medlemmar i samarbete, och regeringen har förtroende för att biståndspengarna går till de syften som ingår i Unrwas mandat. Regeringen arbetar med Unrwa, precis som med andra FN-organ, för att säkerställa att organisationen arbetar effektivt och att svenska biståndsmedel därmed används optimalt.

Vad gäller Unrwas läromedel är man hänvisad till läroplanen i det aktuella landet, det vill säga Palestina, Libanon, Syrien eller Jordanien. Syftet med detta är helt enkelt att skolbarnen ska kunna ta examina som är giltiga för yrkeslivet eller för vidare studier i det landet.

Unrwa undervisar också specifikt i frågor om mänskliga rättigheter, tolerans och fredlig konflikthantering i sina skolor, där omkring 500 000 barn går. Unrwas opartiskhet, i synnerhet vad gäller skollitteratur och läroplaner, övervakas kontinuerligt av flera givarländer, liksom Unrwas egen interna granskning vid påståenden om uppvigling eller liknande.

Interpellanten nämner exempel från 2010 och 2013. Sedan dess har såväl Unrwas utbildningsarbete som den palestinska myndighetens läroplan reformerats. Unrwa har samarbetat nära relevanta ministerier i värdländerna om ny litteratur och säkerställer att skolbarnen bibringas FN:s värderingar och principer. Detta görs strukturerat, utifrån ett ramverk framtaget tillsammans med Unesco.

Regeringens bedömning är att Unrwa har fungerande rutiner för att snabbt och rättssäkert hantera påstådda fall av våldsbejakande extremism, antisemitism eller liknande, såväl i skolböcker som i andra sammanhang, såsom sociala medier.

Regeringen har därmed fullt förtroende för att Unrwa och dess personal kan utföra sitt viktiga mandat och ser ingen grund för att ifrågasätta Unrwas opartiskhet.

Anf. 2 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Fru ålderspresident! Tack för svaret!

Jag har under flera år engagerat mig i denna fråga därför att jag tycker att det är viktigt att titta på vart svenska biståndspengar går och hur vi använder den position vi har.

Sverige är en stormakt när det gäller bistånd, inte minst till Palestina och den palestinska myndigheten. Jag har flera gånger i debatter påvisat hur den palestinska myndigheten, som leds av Socialdemokraternas systerparti Fatah, tyvärr inte lever upp till vad man kan förvänta sig. Man ser på deras hemsida och deras officiella Facebooksida att de uppmuntrar till våld mot civila israeler.

I skolundervisningen finns det hatpropaganda, och detta är något som har tagits upp av exempelvis Hillary Clinton. Det slås fast tydligt i FN:s grunddokument att barn har rätt att få undervisning där sådant inte finns, men tyvärr händer ingenting.

Det jag har försökt föra fram flera gånger är att det borde vara självklart att Sverige ställer motkrav. Detta är något som jag tror att vi skulle göra vilka motsvarande problem som än uppdragas. Vi skulle kräva att något händer.

I sitt svar sa Isabella Lövin: ”Regeringen är medveten om att det förekommer en omfattande debatt om i vilken utsträckning det förekommer uppvigling på israelisk och palestinsk sida i skolböcker och att frågan är omtvistad.” Då måste vi först titta på lite grundfakta. Hur kan man ens jämföra israeliska och palestinska skolböcker?

Grundfakta är att Israel är en levande demokrati med pressfrihet, yttrandefrihet och religionsfrihet. Den kristna befolkningen i Israel är den enda som har ökat i Mellanöstern de senaste 50 åren. Den muslimska befolkningen i Israel har blivit tio gånger större sedan staten Israel utropades 1948. Det finns fler kvinnor i det israeliska parlamentet än vad det gör i över hälften av parlamenten i Europa.

I de områden som kontrolleras av den palestinska myndigheten finns varken demokrati, pressfrihet, yttrandefrihet eller religionsfrihet. Det har inte hållits några val sedan 2006. Den palestinske presidenten Mahmoud Abbas är inne på sitt tolfte år, trots att han egentligen har ett fyraårigt mandat. Journalister som kritiserar den palestinska myndigheten blir fängslade och torterade – det finns många exempel på detta.

Den kristna befolkningen har näst intill utrotats, till exempel i Betlehem. Där utgjorde de 60 procent när den palestinska myndigheten tog över på 90-talet, men nu är de under 15 procent.

Judar uppmanas att inte gå in i områden som kontrolleras av den palestinska myndigheten då deras liv då skulle vara i fara. Detta står i stark kontrast till att tiotusentals palestinier åker in i Israel varje dag utan någon som helst fara.

Sedan finns det nyligen gjorda undersökningar som visar att man i de israeliska skolorna lägger stor tonvikt vid att stödja fred mellan judar och araber. Men i den palestinska myndighetens skolor är det precis tvärtom. I 78 palestinska läroböcker för årskurserna 1–12 nämns inte ens ordet fred. Är inte det något där Sverige skulle kunna agera, vara en tydligt röst och ställa motkrav?

Anf. 3 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ålderspresident! Det är inte bara Sverige, utan det är många givarländer som bevakar den här frågan väldigt noga. Jag vill understryka att den palestinska myndighetens läroplan används även i östra Jerusalem, i de skolor som är administrerade av Israel och som står under israelisk ockupation. De har samma läroplan.

Det finns också en arbetsgrupp bestående av Belgien, Kanada, Finland, Tyskland, Irland, Italien, Portugal, Norge, USA och EU som specifikt har granskat den palestinska myndighetens utbildningssystem. Unicef, Unrwa och Världsbanken ingår också i den gruppen.

Det finns en gemensam utbildningskommitté på basis av Osloavtalet som består av Israel och den palestinska myndigheten. De möts regelbundet och kan hantera eventuella klagomål på skollitteraturen.

Förutom i Palestina finns det 100 skolor även i Jordanien, Syrien och Libanon. De utbildar ungefär 500 000 barn. Resultaten av utvärderingarna är att detta är en utbildning som är bland de bästa i regionen. Världsbanken skrev i en rapport från 2014 att Unrwas skolor är mycket bättre – consistently outperform public school by a margin equivalent to more than one additional year of learning.

Den här utbildningen sker förstås under extremt svåra omständigheter. Blockaden av Gaza går nu in på sitt tionde år. Två krig under den här tiden har gjort att befolkningens levnadsförhållanden är mycket svåra.

Sverige stöttar Palestina och det palestinska folket i den här mycket svåra situationen. Också jag som biståndsminister kan bli smått förtvivlad över att sedan 2016 har 1 094 palestinska humanitära strukturer i område C förstörts eller konfiskerats. Det innebär att 1 628 personer, inklusive 772 barn, förflyttades mot sin vilja. Av dessa var 182 strukturer finansierade av biståndsmedel från EU.

Från september 2016 till februari 2017 har 440 palestinska strukturer i område C förstörts eller konfiskerats. Av dessa var 117 finansierade av EU. Detta är pengar som pulveriseras. Ett försök att skapa en fredlig tvåstatslösning undergrävs systematiskt genom den illegala ockupationen.

Givetvis tar jag och regeringen fullständigt avstånd från all uppvigling, alla uppmaningar till våld och krig eller att lösa den här konflikten med våldsamma medel.

Det är vårt budskap till båda parter. Men man verkar mycket långt ifrån att båda parter ska vara villiga att förhandla om den fred som Mikael Oscarsson säger omnämns i de israeliska läroböckerna. Jag hoppas verkligen att den nya generationen förstår att vi är mer lika än olika varandra. Jag hoppas också att den fortsatta blodiga konflikten där människor både dödas och tvångsförflyttas ska få ett fredligt slut och en tvåstatslösning.

Anf. 4 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Fru ålderspresident! I Nordirland, till exempel, var skälet till att man kom någonvart att man tog bort all hatpropaganda.

Tyvärr har det blivit värre. Man har tittat på 78 palestinska skolböcker – som jag nämnde tidigare – för årskurserna 1–12, och där fanns inte ordet fred med över huvud taget. Staten Israel, med ett enda undantag, finns inte ens på kartan.

I stället har man en rad texter som uppmuntrar och glorifierar våld och jihad. Detta är roten till den antisemitism som finns där. I den officiella palestinska myndighetens barnprogram sägs det tydligt att judar är svin, grisar eller råttor, och det återkommer hela tiden.

Det finns en ny rapport på 140 sidor som UN Watch lade fram inför ett utskott i representanthuset i Washington. I rapporten angavs 40 alarmerande nya exempel där Unrwas lärare i Gaza, Libanon, Jordanien och Syrien på Facebook hyllar jihadistterrorism och antisemitism och förnekar Förintelsen. Det finns också en rad exempel där lärare hyllar Hitler.

Därför är det märkligt att biståndsministern inte kan tänka sig att speciellt titta på vad våra skattepengar går till. Hur förvaltas dessa pengar?

Om regeringen är så mån om att den här utvecklingen inte fortsätter borde det vara ett alldeles lysande tillfälle, i kommande förhandlingar när pengarna ska fördelas, att titta på bland annat de 30 skolor som är uppkallade efter terrorister. När man intervjuar de palestinska eleverna säger de: Det här är ju våra förebilder. Det är namnet på vår skola.

Ska vi komma någon vart i den så viktiga fredsprocessen måste man se att det inte fungerar. I den palestinska skolan nämns inte Israel och fred över huvud taget i läroböckerna.

Då blir min fråga: Varför kan regeringen inte tänka sig att göra en reell utvärdering av hur den palestinska myndighetens skolor, inklusive Unrwars lärare, fungerar?

Anf. 5 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ålderspresident! Jag kan hålla med Mikael Oscarsson vilken dag som helst på året om att hatpropaganda är fullständigt förkastligt. Det är inte vägen framåt.

Men jag undrar om Mikael Oscarsson kan hålla med om att illegala bosättningar eller systematisk förstörelse och konfiskation av biståndsfinsierade humanitära strukturer på ockuperad mark är någonting som vi ska fördöma. Det är precis det som pågår just nu.

Den översyn av utbildningsväsendet som Mikael Oscarsson efterlyser har ju precis gjorts av alla givarländer – en arbetsgrupp från FN, Världsbanken och andra – och den arbetsgrupp där USA och EU ingår, som jag nyss nämnde.

Det finns också, som sagt, en utbildningskommitté på basis av Osloavtalet där Israel och Palestina ingår och där man regelbundet möts och kan ta upp dessa frågor, och det är jag helt övertygad om att man gör.

Den läroplan som Mikael Oscarsson vill att Sverige ska ifrågasätta används i Israeladministrerade skolor i östra Jerusalem. Jag vet inte på vilket sätt Israel accepterar någonting som Sverige tydligen skulle kunna åtgärda genom en genomlysning från svensk sida.

Vad består då Sveriges bistånd med i Palestina? Jo, det är framtidstro och hopp för de miljoner människor som lever under ockupation, inte minst de barn och ungdomar som behöver utbildning och arbetstillfällen och som behöver dricksvatten, vilket är en akut bristresurs på grund av den israeliska ockupationen, inte minst sedan man stängt gränserna till Gaza-remsan. Jag vet inte om Mikael Oscarsson såg i går på *Aktuellt*, där man visade unga flickor som spelade softball – helt vanliga ungdomar som vill ha en framtid. Det är dem vi stöder genom att vi ger möjlighet till arbetstillfällen genom vår biståndsstrategi.

Vi satsar på privatsektorn, särskilt för att flickor och unga kvinnor ska kunna komma in på arbetsmarknaden och försörja sig själva utan att vara beroende av biståndet. Vi stöder vattenstrukturer, så att man ska kunna ha tillgång till vatten, en enorm bristvara i detta område. Vi stöder organisationer som jobbar för demokrati och mänskliga rättigheter. Men vi ger inte budgetstöd till den palestinska myndigheten. Vi ger ett stöd som kanaliseras via organisationer som har koll på att de här pengarna kommer fram och går till rätt saker. Tyvärr är det så att Israel demolerar och förstör en del av det som Sverige är med och finansierar med biståndsmedel.

Vi är ändå övertygade om att vi ska göra det här, för vi vill ge framtidshopp åt de här ungdomarna, så att de inte ser det som att omvärlden har övergivit dem – då är jag övertygad om att hatretoriken kommer att växa. Vi vill givetvis se en öppning. Dessa ungdomar, de här flickorna som spelar softball, ska få en möjlighet till en framtid, så att de kan arbeta, resa, ha ett medborgarskap, äga saker och planera för sin framtid. Det kommer de inte att kunna göra genom att vi trycker på för att vissa saker ska elimineras från sociala medier som Sverige inte har kontroll över, utan det vi ska göra är att erbjuda medel för att de ska kunna skapa sig en framtid.

Anf. 6 MIKAEL OSCARSSON (KD):

Fru ålderspresident! Sverige är en av världens viktigaste biståndsgivare, och det är någonting vi kan vara stolta över. Men i vår iver att hjälpa får vi inte bli naiva. I dag finns det 30 skolor som den palestinska myndigheten har valt att döpa efter terrorister. Ordet ”fred” nämns inte i 78 undersökta skolböcker för årskurserna 1–12. Staten Israel nämns inte och är raderad från kartan, där namnen på dess städer har ersatts med palestinska namn. Palestinska skolor uppmanar barn till att vara martyrer. Man avfärdar förhandlingar och demoniserar staten Israel. Man förnekar dess själva existens. UN Watch har nyligen kommit med en rapport som bär namnet *Poisoning Palestinian Children*, alltså ”förgifta palestinska barn”.

Det är därför jag hela tiden kommer tillbaka till den här frågan. I Sverige bedriver regeringen ett arbete mot antisemitism, och det är bra, fru ålderspresident. Men ska vi komma någonvart måste vi se den antisemitism som kommer i barnprogrammen och finns i skolböckerna och som Hillary Clinton och många andra har tagit fram rapporter om. Vi måste våga se den med öppna ögon. Man kommer aldrig att komma någonvart med freden om vi fortsätter att utbilda barn till att hata israeler, om vi fortsätter att inte göra någonting åt den här propagandan och om vi inte lyssnar på de här 40 exemplen på Unrwass lärare som hyllar Hitler och förnekar Förintelsen. Om man inte förstår att detta kommer att ha negativ betydelse för chansen att komma någonvart med fredsprocessen är man blind. Det är tragiskt att regeringen är blind i en så här viktig fråga. Sverige skulle kunna göra skillnad – om vi vill det och ställer motkrav när vi ger pengar.

Anf. 7 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP):

Fru ålderspresident! Jag fördömer antisemitism och hatpropaganda. Men jag hör inte Mikael Oscarsson ta avstånd från illegal ockupation, konfiskering eller förstörelse av biståndsfinansierade humanitära strukturer. Det tycker jag är väldigt sorgligt.

Jag får inte ställa någon fråga i mitt slutanförande, men jag har inte hört Mikael Oscarsson säga att han misstror den gemensamma kommitté som finns mellan Israel och Palestina när det gäller utbildningsfrågor. Sverige finansierar inte specifikt utbildningsväsendet i Palestina, men genom vårt bistånd skapar vi möjligheter för ungdomar att skapa sig en framtid. Det gäller särskilt flickor och kvinnor och särskilt arbetsstillfällena och möjligheter att försörja sig, så att man inte ska dras in i det som kan vara en frestelse för många ungdomar, nämligen en väpnad kamp, vilket vi absolut inte ser som framtiden. Vi vill se en förhandlad tvåstatslösning, och då måste naturligtvis de illegala handlingarna upphöra. Hatpropaganda leder ingenstans.

Jag vill avslutningsvis understryka att utrikesministern vid sitt besök i Palestina i december tog upp frågan med utrikesminister Malki och att vi fördömer våldshandlingar, inklusive terrorism. I och med att vi är i FN:s säkerhetsråd är vi också med och fördömer terrorattacker som den som skedde den 8 januari i Jerusalem.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2016/17:99
25 april

Svar på
interpellationer

§ 11 Svar på interpellation 2016/17:411 om sysselsättningsfasen

Anf. 8 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Lotta Finstorp har frågat mig vilka åtgärder jag och regeringen har vidtagit för dem som står längst från arbetsmarknaden samt vad dessa åtgärder resulterat i för de engagerade företagen och de inskrivna personerna i sysselsättningsfasen.

Jag har både den 21 februari och den 21 mars i år svarat på liknande frågor angående vilka åtgärder regeringen vidtagit för deltagare i den tidigare sysselsättningsfasen.

En aktiv arbetsmarknadspolitik innebär att arbetssökande ska ges tillgång till insatser som stärker deras möjlighet till jobb. Alla som kan arbeta ska arbeta, och det är regeringens främsta prioritering att fler människor ska komma i arbete.

Regeringen har sedan tillträdet lagt om arbetsmarknadspolitiken, med fokus på resultat i stället för detaljstyrning. För att bidra till en mer effektiv arbetsmarknadspolitik har regeringen förenklat och förtydligat det arbetsmarknadspolitiska regelverket och förbättrat möjligheterna till lokal samverkan.

Jobb- och utvecklingsgarantin är numera individanpassad, mindre detaljreglerad och utan faser. Långtidsarbetslösa har i dag möjlighet att utifrån det individuella behovet ta del av Arbetsförmedlingens hela verktygs-låda av aktiva insatser. Möjligheten till studier har förstärkts, och införande och förstärkning av extratjänster har genomförts. Dessutom har moderna beredskapsjobb i de statliga myndigheterna införts och en utvidgning av traineejobb och yrkesintroduktionsanställningar för långtidsarbetslösa och nyanlända genomförts.

Regeringen har vidgat möjligheterna för arbetsträning och förstärkt arbetsträning för samtliga deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin som bedöms bli hjälpta av den insatsen. Många arbetsintegrerande sociala företag har bedrivit en verksamhet inom tidigare fas 3 som påminner om arbetsträning. De utvidgade möjligheterna till arbetsträning är på så sätt en viktig insats för att kunna tillvarata det arbete som bedrivs av fler befintliga arbetsintegrerande sociala företag men också ett sätt för Arbetsförmedlingen att fortsätta sitt samarbete med andra goda anordnare av insatser för arbetslösa.

Jag ser det värdefulla arbete som bland annat de arbetsintegrerande sociala företagen gör för individer som varit arbetslösa under en längre tid. Regeringens ambition är att dessa företag ska växa och bli fler och således kunna fortsätta sitt arbete med att stödja, stärka och skapa meningsfull

sysselsättning för personer med svag ställning på arbetsmarknaden. Individer har olika behov och olika förutsättningar, och vi behöver därför kunna erbjuda en bred palett av insatser.

Beroende på arbetsmarknadsläge och individuella förutsättningar ska Arbetsförmedlingen bedöma vilka insatser som är mest lämpade och effektiva för att individen ska kunna lämna arbetslöshet för arbete eller studier.

Sedan regeringsskiftet har antalet sysselsatta ökat kraftigt, arbetslösheten minskat och antalet inskrivna i jobb- och utvecklingsgarantin blivit färre. Inte minst är utvecklingen positiv vad det gäller jobbgarantin för ungdomar. Även andelen som fått arbete efter etablering har ökat, trots den stora ökningen av antalet inskrivna deltagare i etableringsuppdraget. Men jag är fortfarande inte nöjd. Jag tror att Arbetsförmedlingen kan bli än bättre och att fler arbetssökande kan ta del av meningsfulla aktiviteter som stärker deras möjligheter till arbete eller utbildning.

Regeringen fortsätter att noga följa Arbetsförmedlingens arbete med förändringen i jobb- och utvecklingsgarantin och avvecklingen av fas 3.

Anf. 9 LOTTA FINSTORP (M):

Fru ålderspresident! Tack, ministern, för svaret! Jag vill börja med några kommentarer till det svar jag fått.

Ministern konstaterar att hon har besvarat liknande interpellationer både den 21 februari och den 21 mars i år. Det är egentligen inte så anmärkningsvärt att de nu kommer tätt. När vi är ute på studiebesök är det precis de frågorna som tas upp. Man kan också se i medierna att de ersättningsinsatser som utlovades i valrörelsen inte har kommit på plats fullt ut. Det är många som fortfarande finns hemma utan att ha sysselsättning. Jag blir glad och det är klädsamt när ministern säger att hon fortfarande inte är nöjd. Därför ser jag fram emot den här debatten där ministern kan vidareutveckla svaret som finns här.

I valrörelsen lyftes traineeplatser och extratjänster fram av er socialdemokrater som storslagna ersättare för fas 3. LO uttryckte att de skulle fira när fas 3 gick i graven. Vallöftet var uppemot 25 000 extratjänster inom vård och omsorg och ca 6 000 i skolan. Det har fått skalas ned. I februari 2017 var ungefär 1 procent av de utlovade traineeplatserna tillsatta. Nästa år räknar regeringen med 2 600 extratjänster. Det vore intressant att få ministrarnas kommentarer direkt om hur det ser ut framöver och också till 2018.

Vad är problemet? Varför blir det inte fler som kommer till? Sverige går som tåget. Det är högkonjunktur, och det är väldigt många som har arbete. Men de som fanns inom sysselsättningsfasen tidigare hade stått väldigt långt ifrån arbetsmarknaden under en lång tid. De har svårt att i dag komma in på den reguljära arbetsmarknaden. Det finns ett behov av den här sortens extratjänster och traineeplatser. Kärt barn har många namn. Det har hetat olika genom åren: plusjobb, beredskapsjobb och så vidare. Behovet kommer alltid att finnas, och det finns framför allt i dag.

Sedan fas 3 inte längre används anvisas allt färre långtidsarbetslösa till idéburna verksamheter. Det är också en fråga som ofta har kommit upp i kammaren. Det är svårt att generalisera. Men många av de idéburna verksamheterna och sociala företag gjorde ett väldigt bra arbete med dem som

under många år hade stått utanför arbetsmarknaden. Att avveckla fas 3 genom det vallöfte ni hade har försatt många av dessa människor i ovisshet. De sitter i dag i stället hemma och kommer inte ut och har en sysselsättning som de uppskattar. Det skulle jag vilja att ministern vidareutvecklar.

Jag tänker också på att ungefär en fjärdedel av dem som lämnat sysselsättningsfasen har fått jobb. Det är oerhört positivt. Men de flesta har också någon form av stödanställning. En stor andel av dem som fanns i fas 3 är utrikes födda, över 55 år eller har funktionshinder som medför begränsad arbetsförmåga. Eftersom det går väldigt bra för Sverige finns det många i arbete. Väldigt få inrikes födda svenskar är arbetslösa. Den här gruppen hamnar kanske ännu mer utanför när det är högkonjunktur.

Jag har en tanke om Finsamförbunden. Jag tycker att de gör ett väldigt bra arbete och har ett intressant koncept där man lägger ihop pengarna. Det gäller just för de personer som har många kontakter inom både Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Den strukturen är väldigt adekvat för dem som står långt ifrån arbetsmarknaden. Har Finsamförbunden involverats ytterligare för dem som tidigare fanns i fas 3 och som har begränsad arbetsförmåga?

Anf. 10 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Låt mig först säga att det är helt oacceptabelt att arbetslösa människor under en längre tid hänvisas till sysslolöshet och inte har en registrerad aktivitet. Jag ser väldigt allvarligt på att den gruppen tycks växa inom Arbetsförmedlingen. Det är också en av de viktigaste frågorna i min dialog med Arbetsförmedlingen. En sådan utveckling kan vi inte ha. Det är helt oacceptabelt.

Lotta Finstorp frågar mig om hur extratjänsterna växer till. Jag kan glädjande berätta att de nu växer till i väldigt god takt. Det var trögt i starten. Jag var med även på den tiden vi hade plusjobb. Det tog också tid. Det ligger lite grann i sakens natur att riktiga jobb där människor ska utföra riktiga arbetsuppgifter till avtalsenlig lön tar lite längre tid att komma överens om än om man bara ska placeras och utföra arbetsuppgifter utan lön och utan anställning.

Nu verkar det som att de växer till i ganska god takt. Det är min bedömning att de prognoser vi har presenterat tidigare kommer att hålla när det gäller extratjänsterna. Det är en viktig möjlighet för många som står långt ifrån arbetsmarknaden. Jag vill särskilt peka på könsaspekten. När det gäller de hittillsvarande lönestöden, och framför allt nystartsjobben, är det en övervägande majoritet män som tar del av dem. För extratjänsterna ser vi emellertid hittills att det är en majoritet kvinnor som tar del av dem. Det är viktigt att de olika arbetsmarknadspolitiska insatserna kommer både kvinnor och män till del på ett jämställt och likvärdigt sätt.

När det gäller traineejobben, som Lotta Finstorp också tar upp, är det bara att erkänna att de utformades i en situation som vi hade innan regeringen tillträdde, med en skyhög ungdomsarbetslöshet. Även ungdomar med gymnasiekompetens var arbetslösa. Då utformade vi en arbetsmarknadspolitisk åtgärd som riktade sig till ungdomar med gymnasiekompetens. Hela den målgruppen har förvunnit. De har fått jobb, vilket är alldeles utmärkt. Det är en av förklaringarna till att det är väldigt få traineejobb.

Prot. 2016/17:99
25 april

Svar på
interpellationer

När det gäller personer som står långt ifrån arbetsmarknaden ser jag, som jag sa i mitt svar, att arbetsintegrerande sociala företag är väldigt viktiga aktörer. Min uppfattning är att de ska användas mer än vad man gör i dag. Det är också en av de frågor som jag har en nära dialog med Arbetsförmedlingen om.

När det gäller att komma ut på arbetsmarknaden tror jag att utbildning är en viktig del. Vi har öppnat en möjlighet för alla personer i gamla fas 3 att studera med bibehållen ersättning. Men vi kan konstatera att det är ganska få som utnyttjar den möjligheten. I dialog med Arbetsförmedlingen ges förklaringen att arbetsförmedlarna inte har haft någon vana eller kunskap i att motivera till utbildning eftersom de under åtta års tid inte skulle göra det.

Nu har Arbetsförmedlingen antagit en strategi för hur de ska motivera fler till utbildning. Det välkomnar jag. Detta är ett av de områden där vi verkligen skulle kunna prestera bättre än vad vi gör i dag inom arbetsmarknadspolitiken, det vill säga att motivera och få över fler personer till reguljär utbildning. När vi ser till de arbetslösas sammansättning är gruppen med kort utbildning väldigt stor. Där är utbildning inte den enda lösningen men självklart en viktig pusselbit.

Anf. 11 LOTTA FINSTORP (M):

Fru ålderspresident! Tack, ministern, för inlägget!

När det är högkonjunktur är det naturligtvis lättare att få jobb, få in ungdomar på arbetsmarknaden och så vidare. Men vi vet att om några år – det är svårt att säga när det blir – kommer det en lågkonjunktur. Då måste människor ha fått redskapen för att kunna finnas på den reguljära arbetsmarknaden så långt det är möjligt.

Jag tänker på det ministern säger om att det är svårt att få kanske framför allt ungdomar som gått ut gymnasiet att gå vidare i utbildning samtidigt som de arbetar i till exempel traineetjänsterna. Finns det en risk att de inte vill utbilda sig i dag när det är högkonjunktur? Kommunerna tar in alla som vill arbeta inom till exempel hemtjänst. De får arbete trots att de inte har adekvat utbildning. Kan det vara ett hinder för att de vill anstränga sig ytterligare, utbilda sig och ta en examen i det som de ska arbeta med? Det är bara en tanke som jag har när jag står och lyssnar.

Hade man inte kunnat ha kvar de ideella organisationerna för de personer som står allra längst ifrån? Även om en kommun har behov av extratjänster och tar in fler kommer den procent som står väldigt långt ifrån att ha det oerhört tufft även i ett offentligt arbete. De kanske behöver ha en sysselsättning som är mindre stressande där de får ett stort stöd av dem som de arbetar tillsammans med. Jag vill höra lite mer om det. Vad jag förstod av vad ministern sa ska Arbetsförmedlingen även ha kvar dessa anordnare som tidigare fanns.

Jag läste en artikel om fas 3-anordnare, som det tidigare hette. Det gäller till exempel Hela Människan i Tumba, som var en väldigt stor anordnare. De hade 50–60 personer, och i dag är det 1 person kvar. Möjligtvis är det just i dag inte någon kvar. Människor ringer och frågar om de inte kan få komma tillbaka och så vidare. I stället sitter de nu bara hemma ensamma om dagarna. Jag förstår inte varför man inte skulle kunna fortsätta att ha detta som en grund för dem som står längst ifrån arbetsmarknaden.

I regeringens vårproposition kan jag inte se att det finns någon konkret politik för att minska jobbklyftan mellan inrikes och utrikes födda. Det är den som blir större och större. Den som är inrikes född har lätt att få arbete i dag eftersom det råder högkonjunktur, men den som är utrikes född har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Det är uppenbart att den traditionella arbetsmarknadspolitiken inte har lyckats minska klyftan. I vårpropositionen är det bara 10 procent av regeringens satsningar som exempelvis går till integration i skolan. Det är där vi måste börja få in alla människor när det handlar om arbetsmarknaden, och gärna med mycket mer prao än vad vi har i dag. Det är en fundering jag har: Varför är det en sådan liten andel av vårpropositionen som innehåller jobbsatsningar för integration?

Nya jobb växer fram i mindre företag, och skatter är styrmedel för att förändra beteende. Då är det konstigt att när arbetsmarknadsministern kämpar för att fler människor ska få arbete lägger näringsministern och finansministern pålagor på de företag där vi vet att man kan få arbete. Fyra av fem nya jobb kommer i de mindre företagen. När man har en regering som har ett jobb mål om att ha EU:s lägsta arbetslöshet 2020 tycker jag att det blir konstigt att man inte försöker hitta hängrean mellan arbetsmarknadspolitiken och företagarpolitiken. Det skulle jag gärna vilja ha en kommentar från ministern till.

Anf. 12 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! När det gäller frågan om varför ungdomar tar jobb i stället för att utbilda sig är det naturligtvis svårt att veta det. Ofta minskar andelen sökande när arbetsmarknaden är god. Men samtidigt tror jag att alla som har ögonen någorlunda öppna ser vilket enormt kompetensbehov som finns och vilken god arbetsmarknad som finns också varaktigt om man skaffar sig yrkesutbildning inom de många yrken – nästan alla – där det råder brist. Jag är alltså inte jätteorolig på den punkten – utan att ha så väldigt mycket belägg för hur utvecklingen ser ut där.

Jag delar uppfattningen att det finns personer som står så pass långt ifrån arbetsmarknaden att det kanske inte ens är aktuellt med en anställning utan i stället handlar om en arbetsträning med stöd. Därför är min uppmaning till Arbetsförmedlingen, vars ledning jag hade möte med senast i går, att säkerställa att man kan använda de arbetsintegrerande sociala företagen på ett mer långsiktigt sätt när det gäller arbetsträning med stöd. Vi vet att många av dem är väldigt bra på att göra just det.

Lotta Finstorp frågade tidigare om Finsam och samordningsförbunden. Jag har positiv erfarenhet av Finsam och samordningsförbunden. Jag tror att det finns mer att hämta av att göra denna samordning så att man kan göra mer skraddarsydda lösningar för personer som har en komplex problematik och där det inte är ovanligt att det finns en sjukdomsbild eller en långtidssjukskrivning i bakgrunden. Det handlar om personer som därför är i en situation där de behöver särskild hjälp in på arbetsmarknaden. Detta ser jag positivt på.

När det gäller den fortsatta inriktningen framåt och vårpropositionen anger den, som Lotta Finstorp väl vet, ramarna för den kommande budgetpropositionen. Men jag kan lova att vi kommer att hålla fast vid den politik som har lett till att utrikes födda är den grupp som ökar sin sysselsättning mest på arbetsmarknaden. Det gäller framför allt utrikes födda kvinnor.

Detta är en politik som vi vill se fortsätta. Vi behöver göra ännu mer, men det har redan tydligt vänt i rätt riktning.

Det kom nya AKU-siffror i dag som är positiva. Sysselsättningen överraskar uppåt, och arbetslösheten överraskar nedåt. Det går alltså i hög grad i rätt riktning på svensk arbetsmarknad.

Vi har en politik som har lett till att andelen nyanlända som efter den tvååriga etableringsperioden kommer i arbete eller utbildning har ökat trots att vi har många fler personer i det så kallade etableringsuppdraget. Det kommer att peaka i år med det allra största antalet. När jag tillträdde var det 27 procent som gick vidare till arbete eller studier, och nu är det 33 procent. Det är min avsikt att fortsätta att arbeta för att denna andel kommer att öka.

Utvecklingen går i rätt riktning. Vi kommer att fortsätta att föra en politik som förstärker detta, för det finns naturligtvis fortfarande utmaningar.

När det gäller små företag har regeringen just aviserat förslag om att den som anställer sin första anställda får en kraftig skatterabatt på denna anställning, ett så kallat växa-stöd. Det innebär att det blir ungefär 63 000 kronor billigare än annars att anställa sin första anställda. Vi vet att många små företag drar sig för det första steget att anställa sin första person.

Anf. 13 LOTTA FINSTORP (M):

Fru ålderspresident! Det är bra. Växa-stöd är säkert väldigt bra. Men då kan man inte å andra sidan signalera 3:12-regler som kommer att bli mycket tuffare för företag, för då kommer de inte att våga anställa i alla fall. Alltihop hänger liksom ihop.

Det är glädjande att fler utrikes födda har fått arbete. Jag kommer från en kommun, Flens kommun, där vi har 16,1 procents arbetslöshet. 40 procent är utrikes födda. Det ser väldigt olika ut i landet, och vi bor alltså bara en timme från Stockholm. Det behövs verkligen åtgärder.

Jag har en fråga om moderna beredskapsjobb i staten. Jag träffade nyligen en personalchef för en myndighet, som verkligen hade försökt. Hon hade skrivit en kravspecifikation till sin lokala arbetsförmedling eftersom hon såg att det fanns uppgifter som inte utfördes. Hon fick då tillbaka tolv svar med förslag på personer som aldrig skulle kunna utföra dessa uppgifter. Hon var lite bekymrad. Hon kommer från en kommun där hon har jobbat som personalchef, och hon sa: Vi i kommunen är vana vid att ta emot personer som ska få in en fot på arbetsmarknaden och så vidare. Men i myndigheten är det svårt att få en acceptans för detta.

Jag skulle vilja höra lite grann om hur det här ser ut. Hur många har kommit in, och hur ser det ut framöver?

Små och medelstora företag skapar fyra av fem arbetstillfällen i Sverige. Det är viktigt att ha med sig i alla reformer som ska göras. Nu ska extratjänsterna komma in även i friskolor och i privatägda vårdinrättningar. Det betyder att samma regering som genom vinsttak vill få bort privata välfärdsföretag nu behöver dem för att komma närmare numerären av extratjänster som utlovades inför valet 2014.

Anf. 14 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Jag har tyvärr inte de senaste siffrorna när det gäller de moderna beredskapsjobben med mig, men utvecklingen går framåt.

Jag känner mig också trygg med att vi kommer att klara de målsättningar som är gjorda.

Staten är inte van att anställa på det här sättet. Det är bland annat därför vi har gjort denna särskilda satsning. Om man förväntar sig att det privata näringslivet, som är de som är bäst på att anställa personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, och kommuner och landsting, som är näst bäst, ska göra detta måste också staten, som brukar vara sämst på det, gå före och visa med ett exempel att man är beredd att ta sin del av ansvaret. Därför gör vi det.

Jag delar uppfattningen att små och medelstora företag står för en viktig del av jobbtillväxten. Där finns ett gott samarbete – det är det som kallas för jobbsökande – med Arbetsförmedlingen som har varit så framgångsrikt att det nu har permanentats och blivit ett viktigt sätt att jobba. Det hjälper verkligen arbetsgivarna att finna rätt kompetens och att många gånger hitta jobb till personer som man inte säkert visste från början att man skulle hitta jobb till.

Fru ålderspresident! Avslutningsvis vill jag bara säga att Lotta Finstorp har fel på en punkt: Regeringen vill inte avskaffa privata aktörer inom välfärden, men vi vill säkerställa att skattepengar går till det de är avsedda för och inte försvinner till skatteparadis eller i privata fickor.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 12 Svar på interpellation 2016/17:413 om regelkrångel på arbetsmarknaden

Anf. 15 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Lotta Finstorp har frågat mig vilka åtgärder jag och regeringen avser att vidta för att minska regelkrånglet på arbetsmarknaden så att fler kan få praktik och jobb.

Målet med regeringens jobbpolitik är att alla som kan arbeta ska arbeta. En arbetsmarknadspolitik som bidrar till förbättrad matchning mellan arbetssökande och arbetsgivare och som rustar människor för att möta kraven på arbetsmarknaden är ett viktigt medel.

Det är viktigt att eftersträva ett arbetsmarknadspolitiskt regelverk som är effektivt, tydligt och enkelt att förstå. Åtgärder för att förenkla bör vidtas så långt det är möjligt utan att göra avkall på rättssäkerhet och träffsäkerhet, samt i den mån det är förenligt med andra regelverk.

Regeringen har sedan tillträdet lagt om arbetsmarknadspolitiken med fokus på resultat i stället för detaljstyrning. För att förbättra möjligheterna till individanpassning och lokal samverkan har regelverken inom bland annat jobb- och utvecklingsgarantin och nystartsjobb setts över och förändrats, och styrningen av Arbetsförmedlingen har lagts om. Regeringen har vidare lanserat 90-dagarsgarantin för unga. Allt detta har regeringen gjort för att de arbetsmarknadspolitiska insatserna ska träffa rätt personer och leda till att fler kommer i arbete.

Prot. 2016/17:99
25 april

Svar på
interpellationer

Regeringen gör nu också en översyn av reglerna för anställningsstöden för att stöden ska bli mer överskådliga och de olika stödformerna harmoniseras där det bedöms möjligt. Regeringen har i en proposition till riksdagen även föreslagit nya regler för Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag. Syftet är att minska onödig administration och skapa förutsättningar för ökad flexibilitet och effektivitet i arbetet med nyanländas etablering.

Regeringen kommer att fortsätta se över det arbetsmarknadspolitiska regelverket och arbeta för förenkling där det är att betrakta som ändamålsenligt.

Anf. 16 LOTTA FINSTORP (M):

Fru ålderspresident! Tack, ministern, för svaret! Ja, alla som kan arbeta ska arbeta säger ministern i svaret – jag instämmer helt i det – och därför måste alla hinder identifieras som motverkar att alla som kan arbeta ska arbeta. Det handlar både om att minimera hinder för den enskilde och förstås hinder för att fler jobb ska skapas och arbetsgivare kan anställa.

När man besöker olika arbetsförmedlingskontor i landet tas det nästan alltid upp, som arbetsmarknadsministern stod här förra mandatperioden och sa till alliansregeringen, att det är alldeles för många arbetsmarknadspolitiska åtgärder och för få fria medel hos Arbetsförmedlingen. Det är precis det ministern tar upp i dag också. Det kan inte ha hänt särskilt mycket avseende det, för vad de säger är: Kalle Svensson – vi kan hitta på att en person heter så – kan inte få en åtgärd eller komma i sysselsättning, för vi har inga pengar kvar i just det stupröret. Vi har mycket pengar kvar i det andra stupröret men får inte flytta pengarna mellan dem.

Det blir ett hinder för den personen att komma ut på arbetsmarknaden och en stor frustration hos handläggarna som gärna vill få den här personen att komma i arbete.

Regelkrångel och attityden gentemot företagare är viktiga aspekter för att få fler företag att starta och växa och därmed skapa fler jobb. Småföretagens anställda står dessutom för de sammanlagt största skatteintäkterna till landets kommuner. I den förra interpellationsdebatten talade vi om att fyra av fem arbeten skapas i mindre företag.

Jag tycker generellt att samhällets politikområden delas upp alldeles för mycket i stuprör. Vi tänker inte tvärssektoriellt – i hängrännorna – utan det den ena handen gör vet inte den andra om. Arbetsmarknadspolitik måste gå hand i hand med åtgärder för fler jobb. Eftersom fyra av fem jobb tillkommer i mindre och medelstora företag måste politiken underlätta så att de företagen kan växa och anställa.

De olika förslag som regeringen har flaggat för – vi vet inte om de kommer att bli av – om flygskatt, kilometerskatt och 3:12-regler gör sammantaget att man inte vågar ta risken att anställa, och då hjälper vi inte till så att fler människor kommer in på arbetsmarknaden och får arbete.

Dessutom hämmas arbetsmarknadsministerns ambitioner om att fler ska få arbete i andra änden av ett annat departement eller en annan minister. Det där är inget nytt för regeringen som finns i dag. Det har alltid varit så att vi har våra utskott i olika stuprör och departementen likaså – men människan är ju mer komplex än så.

Våren 2016 kom EY och Novus med en rapport angående attityden till företagande. Det är oroande att närmare hälften av alla svenskar inte upplever att entreprenörskap uppmuntras i Sverige, inte minst eftersom entreprenörer spelar en otroligt viktig roll i den svenska ekonomin och står för en stor del av de nya arbetstillfällena. Det vore intressant att höra en kommentar från arbetsmarknadsministern om det.

Dessutom skulle regelförenklingsarbetet underlätta för framför allt de mindre företagen som inte har samma resurser som de stora företagen att hantera till exempel en komplicerad skatteadministration.

I nästa replikskifte ska jag återkomma till Riksrevisionens skrivelse som är mycket tydlig med det här om hur regelkrångel och hämmandet av fler arbetstillfällen minskar möjligheten för fler att få arbete.

Anf. 17 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA

JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Det var många frågor på en gång här. Frågan som Lotta Finstorp ställde från början handlade om ett fall i Östersund där bakgrunden inte är regelkrångel utan att Sveriges Kommuner och Landsting har gjort bedömningen att den form som man hade för sommarjobb ute på privata företag inte var förenlig med den kommunala kompetensen.

Det finns alltid viktiga regler, till exempel statsstödsregler och regler som handlar om att säkerställa att konkurrensen inte snedvrids, som man måste ta hänsyn till. Det tycker jag inte är samma sak som regelkrångel faktiskt.

Nu kom det in massor med andra frågor här också. Lotta Finstorp målar upp det som om det skulle bli omöjligt att få växande företag i ett land där man till exempel inför att flyget ska betala sin del av miljöstörande verksamhet med en flygskatt på kanske 80 kronor per flygbiljett. Då skulle det inte bli några jobb, får man bilden av.

Låt mig påminna om att Moderaterna ju har haft, får man säga, lite otur med sina prognoser om hur det ska gå med jobben tidigare. Jag kommer ihåg att när ni var i regeringsställning fick Anders Borg varje gång revidera prognoserna åt fel håll. Det blev färre jobb än vad man tidigare hade prognosticerat, det blev högre arbetslöshet än vad man tidigare hade prognosticerat och det blev sämre statsfinanser än vad man tidigare hade prognosticerat. Så här var det år efter år.

Sedan kom ni i opposition, och då sa ni: Vem skulle vilja anställa i det här landet med den nya, socialdemokratiska och miljöpartistiska regeringen? Ja, ganska många uppenbarligen. Vi har aldrig haft så många lediga jobb som vi har nu. Arbetsgivarna skriker efter arbetskraft; det är väldigt många som vill anställa.

Ni sa att om man återställer arbetsgivaravgiften för ungdomar kommer ungdomsarbetslösheten, som redan var på en hög nivå, att öka. Vi har återställt arbetsgivaravgiften, och ungdomsarbetslösheten är nu den lägsta på 13 år. Ni sa att om man återställer taket i a-kassan till en anständig nivå kommer arbetslösheten att öka. Vi har höjt taket i a-kassan, och arbetslösheten sjunker och vi har färre än någonsin som tvingas leva på arbetslöshetsförsäkringens trygghetssystem.

Moderaterna har alltså tidigare haft otur, får man säga, med sina prognoser. Jag förutspår att ni också kommer att ha det med den prognos som Lotta Finstorp levererade här.

Prot. 2016/17:99

25 april

Svar på
interpellationer

Anf. 18 LOTTA FINSTORP (M):

Fru ålderspresident! Ingen, allra minst den nuvarande arbetsmarknadsministern, kan ha undgått att vi hade en historiskt kraftig recession 2008 där Sverige klarade sig mycket bra tack vare en alliansregering och en finansminister som höll i finanserna. Nu är det högkonjunktur, och i min hemkommun är 16,1 procent arbetslösa. Det tycker jag är oroande.

Jag ber om ursäkt för att det blev många extrafrågor i mitt anförande, men det jag skulle vilja återkomma till är Arbetsförmedlingen och medeltilldelningen och det krångel som handläggarna upplever många gånger och som de berättar om när man är ute och pratar med dem.

Det kom upp också när vi satt i alliansregeringen att man ville ha en större pott med friare medel. Alla människor passar ju inte in i de här stuprören, självklart inte. Vad händer i arbetet med medeltilldelningen och när det gäller de här stuprören som de olika arbetsmarknadspolitiska åtgärderna ligger i? Det vore bra att få svar på det.

Riksrevisionen skriver tydligt i sin skrivelse 2016/17:81 om att hantera ett komplicerat skattesystem, och det är mycket kraftig kritik mot regeringens regelförenklingsarbete som man anser sker i alldeles för låg takt och kan verka mycket hämmande. Nu är det högkonjunktur, så nu anställs människor, men snart kommer vi att komma till lågkonjunktur, och då är det viktigt att man inte har krångliga regelverk som hämmar företag att anställa personer.

Näringslivets Regelnämnd gjorde i december 2016 en Skopundersökning om företagens syn på regelförbättringsarbetet, för det här hänger självklart ihop med att fler människor ska kunna få ett arbete, och den visade bland annat att företagens förtroende för regeringens regelarbete är mycket svagt och att man tycker att det går för långsamt. Den visar också att om olika regelverk som berör företagets verksamhet skulle förändras så att kostnader och risker minskar väsentligt skulle nästan vartannat, 44 procent, av de tillfrågade företagen få bättre förutsättningar för en ökad försäljning eller ett ökat antal anställda.

Det här hänger verkligen ihop med regelkrångel på arbetsmarknaden i olika delar. Genom att inte tydligare prioritera regelförenklingsarbetet väljer regeringen höjda skatter framför sysselsättningseffekter på andra delar. Det är lätt att säga att det går som tåget i dag eftersom vi är i en högkonjunktur. Anser ministern att regelförenklingsarbetet är viktigt för att fler företag ska anställa fler, eller är det bara nys?

Exemplet i min fråga till ministern, det som handlar om Östersunds kommun och så vidare, drabbar först och främst de ungdomar som är i behov av ett sommarjobb. Hur det är i sak vet jag inte; jag bara reagerade på det som stod i tidningen och som människor skrev insändare om – att ungdomar vill ha sommarjobb samt att fackförbundet Kommunal sätter käppar i hjulet. Det är bra att ministern har tagit reda på fakta i frågan. Jag ville bara flagga upp den här rubriken, som jag tyckte var oerhört olycklig.

Arbetsförmedlingens friare medelsanvändning har vi debatterat många gånger här i kammaren, framför allt förra mandatperioden, då nuvarande arbetsmarknadsministern var väldigt upprörd över att inte Arbetsförmedlingen lättare kunde flytta pengar från olika anslag till andra. Jag tycker att det är den viktigaste fokusfrågan just nu, så jag stannar där.

Fru ålderspresident! Jag ska svara direkt på frågan: Ja, jag tycker att regelförenkling är något mycket viktigt. Det är också något som vi arbetar aktivt med.

Svar på
interpellationer

Ja, man ska kunna flytta pengar från anslag men förstås inom ramen för det som anges av riksdagens beslut. Därutöver kan man naturligtvis inte gå, utan de ramar som riksdagen har satt upp måste respekteras. Men inom de ramarna tycker jag att man ska kunna göra det, ja.

För att återkomma till Östersunds-fallet skrev Sveriges Kommuner och Landsting och Pacta i Arbetsgivarnytt som gick ut i april förra året följande angående utlåning och uthyrning av ferieanställda ungdomar: ”Trots goda intentioner är det tveksamt om kommun- och landstingsanställning av skolungdomar med placering i företag, föreningar eller organisationer faller inom den kommunala kompetensen. Även det arbetsmiljöansvar som följer av att kommuner/landsting är arbetsgivare för de anställda ungdomarna talar emot att dessa placeras i verksamheter där arbetsgivaren inte har uppsikt eller råder över arbetsmiljön.”

Det är klart att med den typen av meddelanden till kommunala arbetsgivare är det många kommuner som funderar på om man kan fortsätta som man kanske har gjort och i alla fall vill undersöka vägarna framåt. Vad jag förstår är det vad man just nu gör i Östersunds kommun, och det tycker jag är rimligt. Det kan inte kallas regelkrångel.

När det gäller anställningsstöden har jag sagt tidigare att det har visat sig svårare än jag trodde att göra dem enhetliga och förenklade om man ska respektera de önskemål som finns från arbetsgivarsidan så att det blir enhetligt och enkelt åt båda håll, alltså inte bara från statens sida utan också för dem som ska använda anställningsstöden. Vi jobbar med de förslagen nu och räknar med att kunna presentera dem i samband med budgetpropositionen.

Jag vill också säga att samtidigt som vi vet att många tycker att behovet av förenklingar i lönestöden är stort får vi upprepade rapporter om fusk med lönestöd. Oseriösa arbetsgivare har kunnat få ut lönestöd för verksamheter där de rimligen inte borde ha fått det. Det är såklart alltid en avvägning hur man ska säkerställa en rimlig kontroll av hur skattemedel används – det är till exempel självklart att skattemedel inte ska gå till organiserad kriminell verksamhet – men ändå göra det enkelt för alla seriösa arbetsgivare. Det är alltid en balansgång däremellan, och det gäller att gå den på rätt sätt.

Avslutningsvis, fru ålderspresident, vill jag säga något om detta med att ha otur, vilket borgerliga regeringar alltid har haft när det gäller statsfinanserna. Varje gång vi har haft en borgerlig regering har statsfinanserna vänts från överskott till underskott, och varje gång har socialdemokratiskt ledda regeringar fått vända underskott till överskott. Så också denna gång – vi har vänt till överskott och kommer att gå med överskott varje år under denna mandatperiod. Trots att vi har det största flyktingmottagandet, för att inte säga den största flyktingkrisen, i världen och det största flyktingmottagandet i något OECD-land någonsin – trots det vänder vi finanserna till plus. Man kan säga att det är tur. Det kan vara så, men då får man säga att den tur respektive otur som drabbar socialdemokratiska respektive borgerliga finansministrar har en systematik som närmar sig övernaturlighet.

Anf. 20 LOTTA FINSTORP (M):

Fru ålderspresident! Orden tur och otur har inte jag tagit i min mun, utan det var arbetsmarknadsministern som gjorde det.

Det är självklart att det är svårt att hitta en balans i arbetsmarknadspolitiska stödåtgärder mellan seriösa arbetsgivare som gärna tar emot människor och dem som är oseriösa. Det blir en hämsko för dem som är seriösa eftersom man måste ha ett tydligt regelverk. Det är naturligtvis en balansgång. Att riksdagens ramar måste respekteras är också självklart.

Men när jag gör studiebesök på de olika arbetsförmedlingarna i landet – arbetsmarknadsministern gör naturligtvis också sådana – är det precis det här som ofta blir medskicket. Som profession känner man att man vet vad man gör och tycker att man har koll på läget. Därför vill man också kunna ha några medel som är friare så att man kanske kan hjälpa människor som inte passar in i de olika stödåtgärderna att ändå komma i sysselsättning.

Jag noterade i en tidningsartikel ett begrepp som samhällsvetare har börjat använda: prekariatet. Det är ”en allt större klass av mestadels unga människor som går i årtal mellan vikariat, timanställningar, deltider, projektanställningar, allt detta omväxlande med perioder av arbetslöshet”.

Det är ofta kommuner som är arbetsgivare men inte hittar det regelstöd som man skulle behöva ha eller vad det nu kan bero på. Det är extratjänster som av någon anledning inte passar in i enhetens verksamhet och så vidare. Det är ju vi politiker som är arbetsgivare i kommunerna, men vi är inte särskilt bra på det här. Vi frågar heller inte hur det ser ut med antalet vikarier och så vidare.

Varför ser det ut så här inom offentlig sektor? Varför låter man i många fall inte unga människor få fasta arbeten?

Anf. 21 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! På den sista frågan är svaret att det handlar om politisk ledning.

Det var alldeles tydligt under den förra regeringens tid. Man uppmunttrade allt fler otrygga anställningar. Bara införandet av allmän visstid, där man kan anställa personer på visstidsanställning utan något som helst skäl har ju gjort att man har förflyttat makten från arbetstagaren till arbetsgivaren. Vi har sett betydande problem med otrygga anställningar, till exempel att man staplar visstider på varandra, och även med andra system på arbetsmarknaden.

Den här regeringen är fast besluten att skapa tryggare anställningar. Det gör vi också med till exempel de lagändringar som den här riksdagen har beslutat om, och jag kommer med fler sådana lagförslag. Vi kommer att debattera ett i morgon som handlar om utstationerad arbetskraft.

När det gäller anställda i kommuner och landsting är SKL en arbetsgivare, och sedan vi fick en S-ledd majoritet i SKL har man tecknat ett avtal med Kommunal där fast tjänst och heltid ska vara norm på arbetsmarknaden.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 22 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA

JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Jessica Roswall har frågat mig hur jag avser att verka för att en social pelare som bland annat omfattar arbetsmarknadspolitik införs i EU och hur detta är förenligt med den svenska modellen.

Jag vill inleda med att säga att det redan i dag finns ett betydande samarbete inom EU som rör arbetsmarknadspolitik. På arbetsrätts- och arbetsmiljöområdet kan EU till exempel anta minimidirektiv. Medlemsländerna har då möjlighet att behålla eller införa mer ambitiösa regler än vad direktivet anger. Regeringen ser positivt på att EU kan bidra till att sätta en gemensam grundnivå samtidigt som de länder som vill kan gå längre.

På sysselsättningsområdet består samarbetet främst av gemensamma målsättningar, uppföljningar och utbyte av goda erfarenheter. Här handlar det inte om lagstiftningsakter som medlemsstaterna ska genomföra, men medlemsstaterna strävar mot gemensamt satta mål och gör det utifrån nationella förutsättningar. Jag tycker att det är en arbetsform som har tjänat både Sverige och EU väl.

EU återhämtar sig nu från den djupaste ekonomiska krisen på decennier. Konsekvenserna för sysselsättningen och fattigdomen i EU har varit betydande. Även om situationen förbättrats något de senaste åren återstår fortfarande stora utmaningar. Kommissionen anger att syftet med initiativet till en europeisk pelare för sociala rättigheter bland annat är att förbättra resultaten på sysselsättningsområdet och det sociala området.

Det är regeringens uppfattning att ett starkt och socialt Europa bygger på en samverkan mellan tillväxt, ökad konkurrenskraft och solidaritet, där tillväxt och sociala framsteg förstärker varandra. Om kommissionens initiativ utformas på rätt sätt är det min uppfattning att det kan bidra till ett mer välmående och inkluderande EU.

Jag överlade med arbetsmarknadsutskottet om regeringens inställning till pelaren i augusti förra året. En av de ståndpunkter som regeringen då fick stöd för var utgångspunkten att den nuvarande fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna ska respekteras, liksom att de nationella arbetsmarknadsmodellerna inte ska ändras.

När det gäller de grundläggande frågorna om kompetensfördelning är det min och regeringens uppfattning att den ordning som redan gäller fortsatt ska användas för att uppnå även målsättningarna med pelaren.

Avslutningsvis vill jag också understryka att regeringen i sitt svar på kommissionens samråd om pelaren är mycket tydlig med att medlemsstaternas arbetsmarknadsmodeller, nationella system för lönebildning och arbetsmarknadens parter autonomi måste respekteras. Enligt den svenska modellen är det arbetsmarknadens parter som ansvarar för lönebildningen, och det är något som regeringen med kraft försvarar.

Anf. 23 JESSIKA ROSWALL (M):

Fru ålderspresident! Tack, ministern, för svaret! Det var förra året som EU-kommissionen och dess författare, före detta finansminister Allan Larsson, presenterade ett förslag och ett utkast till social pelare – ett frivilligt 20-punktsprogram som ska driva fram en bättre fungerande och mer rättvis arbetsmarknad och ett välfärdssystem i EU.

*Svar på
interpellationer*

I morgon, den 26 april, kommer kommissionen att presentera någon form av förslag till social pelare, så denna interpellationsdebatt är kanske ur det perspektivet en dag för tidig. Men den har sin grund i att det har funnits en del oklarheter när det gäller vad regeringen anser och vad den har för agenda.

Regeringen har sedan den tillträdde gjort klart att den driver de sociala frågorna som huvudprioritering i EU-arbetet. Man har argumenterat för att det handlar om erfarenhetsutbyte, inte någon ny lagstiftning. Men här har, enligt mig, arbetsmarknadsministern inte varit helt övertygande, och det är jag inte ensam om att tycka; regeringens budskap har uppfattats som dubbelt. Här i Sverige, i riksdagen, har budskapet varit att detta är frågor som ligger inom den nationella kompetensen, medan regeringen inom EU driver på för ett fördjupat samarbete.

Arbetsmarknadsministern nämner i sitt svar att hon överlagt med arbetsmarknadsutskottet. Jag vill påpeka att regeringen i mars i år fick ett tydligt mandat i EU-nämnden som gick ut på att sysselsättning och socialpolitik är medlemsstaternas kompetens. Vid det nämndmötet fick statsministern ett antal frågor kring detta, delvis med anledning av det dekret som arbetsmarknadsministern hade undertecknat, och också kring oklarheterna när det gäller agendan för toppmötet i Göteborg i höst.

Men vid EU-nämnden och den efterföljande återrapporteringen, och även i ministrarnas svar här i dag, har det framgått tydligt – och det tycker jag är bra – att dessa frågor är medlemsstaternas ansvarsområde. Det ska respekteras, och den svenska modellen ska försvaras. Statsministern var väldigt tydlig när han nyligen sa att detta inte innebär att Bryssel helt plötsligt ska få fatta en massa beslut om vår arbetsmarknadspolitik.

Allt gott så långt, men jag skulle vilja ställa en fråga till arbetsmarknadsministern utifrån det dekret hon ändå har undertecknat. Där står bland annat att vi måste garantera lika behandling och ersättning för alla arbetstagare. Vi måste också förbättra samordningen av de sociala trygghetssystemen så att alla arbetstagare kan behålla sin sociala täckning som en del av sin rörlighet i en annan medlemsstat och så att sociala avgifter är relaterade till rätt ställe. Det står också om att göra arbetsmarknaden tillgänglig för alla och socialt rättvis och om en massa fler saker.

Jag undrar om ministern på allvar menar att det inte, för att uppnå allt detta, krävs någon sorts lagstiftning på EU-nivå. Min andra fråga är vad regeringen ska göra för att se till att den sociala pelaren inte leder till att makt flyttas över från Sverige till EU.

Anf. 24 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Det är med intresse jag har följt Moderaternas försök att se något mystiskt i regeringens arbete för en uppåtgående konvergens när det gäller sociala villkor. Jag tycker att det är självklart att vi vill se förbättringar av människors levnadsvillkor i Europeiska unionen. Det är väl ett av de viktiga skälen till att vi är medlemmar: Det ska gynna ekonomisk tillväxt, rörlighet och samarbete och komma alla medborgare till del så att vi får en bättre välfärd och ett bättre välstånd i våra länder. Detta sker naturligtvis huvudsakligen genom att fler människor kommer i arbete. Jag har svårt att förstå vad det är för mystiskt med detta.

Ett fördjupat samarbete inom Europeiska unionen står på inget sätt i motsättning till att man bevarar nationell bestämmanderätt i de frågor där vi redan i dag har en sådan rätt. Regeringen slåss hårt för att bevara den, inte minst när det gäller lönebildningen och arbetsmarknadspolitiken.

Det pågår redan i dag ett fördjupat samarbete, till exempel när det gäller den europeiska terminen och Europa 2020. Det delas ut rekommendationer till länderna, och länderna svarar på olika sätt när det gäller hur man tänker möta de utmaningar som man har att hantera.

Jag välkomnar om vi kan få ett större fokus, som inte bara handlar om bostadsbubblor utan också om människors levnadsvillkor och till exempel villkoren på arbetsmarknaden. Vi hade alldeles nyligen en interpellationsdebatt om problemet med ett växande prekariat, som Lotta Finstorp tog upp. Vi ser i flera EU-länder att tudelningen på arbetsmarknaden har ökat och att många människor arbetar under väldigt dåliga villkor.

Därför är det viktigt att säkerställa att de lägsta lönerna hålls på en tillräckligt hög nivå för att säkra en god levnadsstandard. Detta bör verkligen inte ske på EU-nivå. Regeringen har också arbetat hårt för att de förslag som ska presenteras i morgon inte ska innehålla någon kompetensöverföring till kommissionen i förhållande till medlemsstaterna när det gäller beslutanderätten i dessa frågor. Vi får se vad kommissionen presenterar i morgon, men det är vad regeringen har drivit.

Regeringen har starkt drivit att man till exempel inte bör ha någon gemensam, lagstiftad minimilön och att lönebildningsfrågor över huvud taget ska hanteras på det sätt som varje land bestämmer. I vårt land är det arbetsmarknadens parter som sätter lönerna, och det är inget som vi tänker backa från utan något som vi starkt försvarar.

Jag tror att det är oerhört viktigt att man inte målar upp det som att förbättringar av vanliga människors levnadsvillkor är liktydigt med överstatliga beslut eller maktöverföring till EU-nivå. Vi har tvärtom allt att vinna på att fördjupa samarbetet mellan medlemsstaterna inom ramen för Europeiska unionen. Jag är bekymrad över att det samarbetet inte är så bra som det borde vara i många frågor som faktiskt skulle kunna gynna medborgarna.

Ett exempel är kvinnors arbetskraftsdeltagande, där vi ser betydande potential om fler kvinnor fanns i arbetskraften. Det skulle gynna tillväxten i hela EU och därmed också gynna Sverige. Här har Sverige, med våra goda erfarenheter, mycket att lära ut till andra länder.

Anf. 25 JESSIKA ROSWALL (M):

Fru ålderspresident! Det är inget mystiskt, utan det har varit oklart vilket beskedet är. Det känns som att det är ett besked hemma i Sverige och ett annat när regeringen arbetar med dessa frågor inom EU.

Frågor som rör sysselsättning och socialpolitik är fundamentala för alla medlemsstater; det säger ministern i sitt svar, och det håller jag med om. Men det måste vara tydligare att dessa frågor är medlemsstaternas kompetens.

Min oro är att det är att gå åt fel håll att driva sociala frågor och sociala pelare. Vi är ju tämligen överens om flera saker, men utgångspunkten är att det handlar om nationell kompetens. Jag ser det snarare som en risk än, som ministern verkar göra, en fördel att driva dessa frågor på EU-nivå.

Regeringen har som sagt fått ett tydligt mandat från EU-nämnden att lyfta den svenska ståndpunkten – det tycker jag var ett lugnande besked från ministern i dag. Samtidigt tycker jag att ministern i dekretet tydligt har skrivit att hon kraftfullt vill verka för införande av den sociala pelaren.

Jag finner detta lite anmärkningsvärt, och jag tycker att ministern missar lite av min poäng. När EU nu står inför sådana stora utmaningar, vilket också lyfts i svaret, tycker jag att det är konstigt att man satsar på ett nytt överstatligt projekt i stället för att fokusera på det som är EU:s fördelar.

Jag tror snarare tvärtom. Det regeringen ska driva i den situation EU nu befinner sig i är att EU ska fokusera på de frågor vi behöver ett samarbete om, till exempel migrationsfrågan. Vi ska inte satsa på nya uppgifter utan fokusera på kärnuppgifterna.

Den slutsats som kommissionen drar, och som ministern också redogör för i svaret, är att en social pelare ska leda till förbättrade resultat. Men detta är fel väg att gå just i den situation EU nu befinner sig. Jag vill ändå säga att de besked som ministern gav i sitt andra inlägg är lugnande när det gäller vad vi kan komma att få se i morgon.

Jag har fått en del svar, men jag skulle ändå vilja få en del ytterligare kött på benen när det gäller regeringens agenda med att genomdriva en social pelare.

Anf. 26 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru ålderspresident! Jag lyssnade på debatten här. Självklart vill vi att de europeiska invånarna ska ha goda sociala villkor och en bra livssituation. Därmed tror jag dock inte att ett socialt protokoll eller en social pelare är lösningen. Vad det handlar om är att vi ser till att människor har ett jobb att gå till, att de har en lön och att de får behålla stora delar av sin lön. Det är ju genom arbete som vi bygger vår välfärd, vår tillväxt och vårt välbefinnande. Därmed är väl en av de grundläggande delarna i EU att just verka för öppenhet, frihet och fri handel.

Mitt intryck är att regeringen och Ylva Johansson är för att EU ska ha frihandelsavtal och att vi ska stå upp för frihet och öppenhet när det gäller rörlighet för varor, tjänster, kapital och annat, inte minst för människor, över våra gränser i den inre marknaden. Samtidigt ser vi hur socialdemokratiska ledamöter i Europaparlamentet agerar. Den tidigare ministern Marita Ulvskog, tillsammans med Anna Hedh, röstade inte för frihandelsavtalet med Kanada nyligen, vilket givetvis skulle vara viktigt för jobben i både Kanada och EU och inte minst viktigt för jobben i Sverige. Vi kan också se på omröstningarna och arbetet för att få till stånd frihandelsavtalet mellan EU och USA, TTIP. Förvisso är den amerikanske presidenten ett stort problem, men hur kommer ministern att säkerställa hur socialdemokrater också i andra parlament där Sverige är representerat ska stå upp för frihandeln och driva på för att vi ska få dessa avtal, vilka i sin tur leder till fler jobb även i Sverige och därmed också till en starkt social situation för våra invånare?

Anf. 27 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Låt mig bara påminna om att interpellationsinstitutet är till för att riksdagsledamöterna ska kunna ställa regeringen till svars för regeringens agerande. Det är detta jag svarar på.

Jag välkomnar en social pelare. I morgon får vi se hur den kommer att ta sig ut, och sedan får vi ta ställning till det. Jag tror dock att det är olyckligt att sätta likhetstecken mellan social pelare och ökad överstatlighet. Tvärtom tror jag att det går att nå betydande framgångar på det sociala området, som ju inkluderar arbetsmarknadsområdet, utan ny överstatlighet. Man kan använda befintliga instrument. Vissa överstatliga instrument finns förstås redan – vi har ju möjlighet till viss minimilagstiftning på delar av området redan i dag – och de bör användas för att successivt höja minimivån. Man måste också säkerställa att länder som vill gå längre kan göra det. Jag tror att det vore olyckligt och riskerar att leda väldigt fel om man hävdar att varje förbättring av vanliga människors levnadsvillkor skulle vara likställigt med ökad överstatlighet. Nu menar jag inte att Jessica Roswall säger detta, men jag tror att det är viktigt att göra en markering här. Det går att nå betydande framgångar, för att inte säga större framgångar, utan ny överstatlighet.

Jobben – också de svenska jobben – är helt beroende av utvecklingen i EU. EU är vår ojämförligt största och viktigaste exportmarknad. Vi är helt beroende av den ekonomiska utvecklingen i EU och eurozonen. Så är det. Det är klart att när det har varit flera år av recession och ökade klyftor i dessa länder, liksom en mycket svag utveckling av sysselsättningen i flera länder, påverkar det också den svenska ekonomin negativt. Därför är det bra, också från ett ensidigt svenskt perspektiv, med en utveckling som gör att vi kan höja den standarden.

Till Christian Holm Barenfeld vill jag säga att Moderaterna har en olycklig historia av att se en motsättning mellan ökad sysselsättning och sociala framsteg. Ditt parti har tvärtom ofta sett det som om ökade sociala klyftor skulle leda till fler jobb. Den faktiska erfarenheten av den svenska modellen är dock precis den motsatta. Vi ser att insatser för en väl utbyggd barnomsorg och en hög kvalitet i skolan bidrar till ökad sysselsättning och högre kvalitet i jobben. Vi ser att goda trygghetssystem bidrar till ökad rörlighet, ökad köpkraft och en god utveckling av sysselsättningen. Vi ser att en bra föräldraledighetslagstiftning bidrar till en hög sysselsättning, inte minst bland kvinnor. Vi ser att en aktiv arbetsmarknadspolitik bidrar till en högre sysselsättning.

Det är precis de här frågorna som nu också har kommit upp på EU:s agenda i och med initiativet om en social pelare, och det välkomnar jag. Vår erfarenhet är att det är sätt att på riktigt få en vinn-vinn-situation, där vi kan stärka både de sociala rättigheterna och de sociala villkoren för människor samtidigt som det bidrar till ökad sysselsättning, som ju är själva förutsättningen för att finansiera ytterligare steg när det gäller utbyggnad av välfärd och välbefinnande i samhället.

Anf. 28 JESSIKA ROSWALL (M):

Fru ålderspresident! Jag vill än en gång tacka ministern för svar. Tack för debatten, ska jag också säga.

Det är ingen mystik i detta, utan det handlar om en ärlig och genuin oro. Jag tycker att det har hörts dubbla budskap från regeringsföreträdare i debatten. Men det är ändå lugnande besked att regeringen enligt uppgift har arbetat för att behålla dessa beslut som nationell kompetens. Detta är min ena invändning.

Den andra invändningen är att jag tycker att EU i den situation man befinner sig i – dels den ekonomiska kris man har haft i flera år, dels skilsmässan med Storbritannien, som man nu ska påbörja – ska fokusera på rätt saker. Jag är inte säker på att jag delar arbetsmarknadsministerns uppfattning att det är de här frågorna som ska drivas.

Jag har egentligen inte så mycket mer att tillägga i den här debatten. Det var bra att få ta upp detta och höra att regeringen har jobbat på rätt sätt här. Men jag skulle ändå avslutningsvis vilja ställa en fråga. Jag vet att det finns vissa instrument redan i dag, och det tycker vi är bra. Bland annat nämnde ministern minimilagstiftning. Varför är detta inte tillräckliga instrument?

Anf. 29 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru ålderspresident! När det är något som inte fungerar är det lätt att säga att det är den tidigare regeringens fel och framför allt Moderaternas fel. Moderaterna vill uppenbarligen, enligt Ylva Johansson, inte att folk ska ha trygghet och ha det bra. Det är givetvis fel.

Det var också därför vi under regeringstiden såg till att jobben växte, att konkurrenskraften stärktes och att Sverige stod starkt i den enorma finanskris som drabbade världen. Vi såg också till att personer fick behålla mer av de pengar de tjänade, vilket givetvis ökar deras möjligheter att påverka.

Med Ylva Johanssons retorik skulle jag för min del kunna säga att det inte finns en enda krona i en löntagares plånbok som en socialdemokrat inte skulle kunna ta för att stärka det sociala runt om. Jag tycker att det är olyckligt om vi har en sådan diskussion.

Detta handlar ju om det sociala protokollet. Jag ser likt min kollega Jessica Roswall en oro för en ökad överstatlighet, men jag är också glad över att ministern så tydligt säger att man inte vill se någon ökad överstatlighet och något överförande av makt på det här området till EU.

Mycket av den diskussionen pågår ju inom EU, inte minst givet att vi har sett brexit och allt som har skett efter finanskrisen. Jag tror att vi snarare bör fokusera på det som är kärnan i EU än att se till att EU blir svulstigare och växer mer och att man överför mer makt. På den röda sidan i EU-fronten och även på vår sida bland vissa medlemsländer och partier finns den tendensen, så jag hoppas att det stämmer att regeringen i Sverige står upp för att mer makt inte heller på dessa områden ska flyttas över till EU.

Anf. 30 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Jag måste korrigera Christian Holm Barenfeld. Den här debatten gäller inte ett socialt protokoll. Den här debatten gäller en social pelare. Det är två helt olika saker. Kommissionen har inte aviserat att man ska föreslå något socialt protokoll. Jag tror inte heller att det kommer att ske inom den närmaste tiden. Nu diskuterar vi en social pelare, som kommissionen kommer att offentliggöra förslag om i morgon. Då får vi veta.

Regeringen har agerat utifrån det mandat jag fick från EU-nämnd och arbetsmarknadsutskott. Det handlar om det som också sägs. Vi vill inte förändra fördelningen av mandat, utan utgångspunkten är att nuvarande

befogenheter ska bevaras. Och vi lägger särskild vikt vid att respektera och bevara vår arbetsmarknadsmodell.

Jessika Roswall frågar: Varför räcker inte befintliga instrument? Ja, det handlar också om hur man använder befintliga instrument, skulle jag säga, och hur man faktiskt når resultat. Jag är inte säker på att det ens behövs nya överstatliga instrument – jag tror inte det. Däremot tror jag att det behövs ett annat politiskt commitment för att man faktiskt ska nå resultat.

Vi får nu se vad kommissionen kommer att föreslå, men i min värld är det så här: När det gäller att uppnå förbättringar kan det handla om insatser på EU-nivå, där det är möjligt att göra vissa saker. Det handlar om insatser på nationell nivå, där det är möjligt och där länderna har sitt eget ansvar. Men det handlar också om att arbetsmarknadens parter har ett stort ansvar, och bör ha ett stort ansvar, för att uppnå detta.

Till Christian Holm Barenfeld vill jag säga att den svenska modellen levererar just pengar i plånboken. Vi har haft reallöneökningar i 20 års tid, tack vare den svenska modellen. Många av parterna, och de stora, har precis tecknat treåriga mycket ansvarsfulla avtal som också ger mer pengar i plånboken och låglönesatsningar. Den svenska modellen levererar mer pengar i plånboken.

Fru ålderspresident! Avslutningsvis vill jag tacka Jessika Roswall för debatten och hälsa henne välkommen till arbetsmarknadsutskottet. Jag ser fram emot fler debatter.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 14 Svar på interpellationerna 2016/17:439 och 440 om stöd från Arbetsförmedlingen för att starta eget

Anf. 31 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Katarina Brännström har frågat mig hur jag ser på utvecklingen att det är färre som får en praktikplats inom ramen för Arbetsförmedlingens garantier nu än 2014 och vilka åtgärder jag avser att vidta med anledning av detta.

Christian Holm Barenfeld har frågat mig hur jag ser på utvecklingen att det är färre som får stöd från Arbetsförmedlingen för att starta eget företag nu jämfört med 2014 och vilka åtgärder jag avser att vidta med anledning av detta.

En aktiv arbetsmarknadspolitik innebär att arbetssökande ska ges tillgång till insatser som stärker deras möjligheter till jobb. Beroende på arbetsmarknadsläge och individuella förutsättningar ska Arbetsförmedlingen göra bedömningen vilka insatser som är mest lämpade. Det kan till exempel vara stöd och matchning, praktik, motivation till reguljära studier, subventionerade anställningar eller stöd för start av näringsverksamhet.

Regeringen har sedan tillträdet lagt om arbetsmarknadspolitik, med fokus på resultat i stället för detaljstyrning. För att bidra till en mer effektiv arbetsmarknadspolitik har regeringen förenklat och förtydligat det arbetsmarknadspolitiska regelverket och förbättrat möjligheterna till lokal samverkan. Regeringen har gjort det möjligt för Arbetsförmedlingen att ge tidigare deltagare i fas 3 tillgång till Arbetsförmedlingens samlade utbud av

Prot. 2016/17:99
25 april

Svar på
interpellationer

insatser – detta för att fler ska erbjudas effektiva insatser och kunna lämna arbetslöshet för arbete eller studier.

Det är också viktigt att ta till vara kompetensen och erfarenheten hos de entreprenörer som kommit som flyktingar till Sverige genom att erbjuda olika typer av stöd till företagande. Arbetsförmedlingens stöd till start av näringsverksamhet är ett bra instrument, och förra året sänkte också regeringen åldersgränsen för stöd till start av näringsverksamhet till 18 år. Tillväxtverket genomför dessutom på uppdrag av regeringen en satsning på nyanländas företagande i Sverige.

Sedan regeringsskiftet har sysselsättningen ökat kraftigt, arbetslösheten minskat och antalet inskrivna i jobb- och utvecklingsgarantin blivit färre. Inte minst är utvecklingen positiv vad det gäller jobbgarantin för unga, med allt färre inskrivna. Resultatet i etableringsuppdraget har förbättrats, trots den stora ökningen av antalet inskrivna deltagare. Men jag är inte nöjd. Jag ser allvarligt på att det är färre personer i garantierna som deltar i aktiviteter. Jag tror att Arbetsförmedlingen kan bättre och att fler arbetssökande kan ta del av meningsfulla aktiviteter, såsom praktik eller stöd för att starta eget, som stärker deras möjligheter till jobb. Målet med jobbpolitiken är inte ett visst antal personer i insatser – målet är fler i jobb.

Anf. 32 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M):

Fru ålderspresident! Jag ska be att få tacka statsrådet för svaret, men jag undrar om Ylva Johansson själv är nöjd med svaret. Det står ju ingenting om det som jag frågar om. Frågan gällde vad ministern tänker göra åt det faktum att det är färre i dag än 2014 som får praktik genom Arbetsförmedlingen.

Precis som Ylva Johansson säger i svaret ska en aktiv arbetsmarknadspolitik ge arbetssökande möjligheter till insatser som ska hjälpa dem till jobb. Men det gör inte regeringens arbetsmarknadspolitik. I vissa fall är det faktiskt tvärtom.

Det är så att de som i dag får jobb får det trots regeringens politik, inte tack vare. De får det på egna meriter, och de får det framför allt därför att vi har en lång och rejäl högkonjunktur.

Regeringens passivitet när det gäller en stor grupp som kommer allt längre bort från ett jobb, de utrikes födda, är märklig. Här kommer ingenting nytt från regeringen. Det blir i stället en önskelista om hur det borde vara – men det är inte så. Påståendet om att man har lagt om politiken med fokus på resultat och inte detaljstyrning känns synnerligen märkligt. Den meningen har funnits med i alla de svar som vi har hört tidigare här i dag.

Resultaten av regeringens jobbpolitik är ganska skralliga. Man hade målet om 5 000 statliga beredskapsjobb. Enligt medierna är det bara 12 – jag vet inte om det stämmer. Traineejobben skulle vara 32 000. Det finns enligt statistiken drygt 400 i dag. Extratjänsterna skulle vara 31 000 – där finns det nästan 3 000 jobb.

Det är alltså ca 3 200 jobb som är resultatet av den jobbpolitik som regeringen har presenterat, där det utlovades 68 000 jobb. Sverige ligger sämre till nu i EU:s jobbstatistik än man gjorde när regeringen utlovade EU:s lägsta arbetslöshet. 14 länder är faktiskt bättre än Sverige.

Ylva Johansson tar i svaret till mig upp de utsparkade deltagarna i fas 3. Jag kan kanske tycka att det är modigt gjort. Här säger ministern också hur det borde vara och hur det möjligen är tänkt att vara. Men det är inte så. Det är många tusentals som nu sitter hemma vid köksbordet och mår dåligt för att de inte har någonting att göra och som väntar på att någonting ska hända. Det är en grym hantering av människor som redan är hårt utsatta.

Nedmonteringen av fas 3 är ett stort misslyckande för regeringen, men det är ofta en katastrof för de enskilda individerna. Jag undrar om statsrådet vet vad de 38 000 som har utfasats gör nu. Det gör hon troligen inte. Jag kan berätta att många av de anordnare som jag har talat med inom bland annat sociala företag och organisationer har berättat om olyckliga människor som har gått hem utan besked eller någon annan sysselsättning.

Faktum är att Arbetsförmedlingen misslyckas med det mesta. Särskilt allvarligt är det när man misslyckas med jobbskapande åtgärder. Allt färre får praktik. Allt färre får det stöd de har rätt till. Allt fler hamnar längre bak i jobbkön. Många av dem sitter fast i arbetslöshet och hopplöshet.

Nej, jag fick inget bra svar från ministern på frågan vad regeringen ämnar göra för att hjälpa arbetssökande till praktik och liknande insatser. Ni gömmer er bakom en högkonjunktur och att det går bra för Sverige. Men någon riktig politik för jobb har jag inte sett eller hört någonting om.

Anf. 33 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru ålderspresident! Tack, Ylva Johansson, för svaret!

Arbetsmarknaden blir alltmer tudelad. De allra flesta har relativt enkelt att hitta jobb, men samtidigt växer den grupp som står utan arbete en längre tid.

För denna grupp behöver vägarna till jobb bli fler. Inom Arbetsförmedlingens jobb- och utvecklingsgaranti och jobbgaranti för unga ges möjlighet för arbetssökande att få hjälp att starta eget företag, vilket också är en viktig väg in i arbete. Det är viktigt att det finns många vägar in på arbetsmarknaden, och att starta företag är som sagt en sådan väg som kan passa vissa.

Dessvärre visar siffror från Arbetsförmedlingen att antalet personer som tagit del av detta stöd minskar – från strax under 4 400 personer 2014 till knappt 2 900 personer 2016. Det är därför jag har skrivit den här interpellationen och vill veta mer om hur ministern ser på utvecklingen att det är färre som får stöd i dag jämfört med 2014 och vilka åtgärder som ministern avser att vidta.

Att Arbetsförmedlingen får mindre att göra och att färre behöver ta del av dess olika stöd är ju i grunden önskvärt – om det beror på att det finns få arbetslösa och att behovet är lågt. Men det är ju inte riktigt så det ser ut.

Det går bra för Sverige. Det brukar vi säga i debatterna. Jobben blir fler. Arbetslösheten är lägre. Så är det. Vi befinner oss i en högkonjunktur, och de som har kvalifikationer får i hög grad jobb. De som har utbildning och har klarat sig igenom skolan och fått betyg får till stor del jobb.

Samtidigt ser vi hur det växer fram ett nytt, stort utanförskap. Allt fler står allt längre från den reguljära arbetsmarknaden. Här går utvecklingen åt fel håll, och dessvärre saknar regeringen verktyg och förslag för att hantera detta.

Fru ålderspresident! Socialdemokraterna och Ylva Johansson var ju inför valet tydliga med att lova reformer och resultat. Däremot har väl leveransen varit något mer modest, om man ska vara snäll och diplomatisk. Som min kollega Katarina Brännström tog upp innehåller Ylva Johanssons svar på våra interpellationer ganska mycket ord. Det är ungefär samma svar som ges på alla interpellationer, nästan floskler. ”Regeringen har sedan tillträdet lagt om arbetsmarknadspolitiken, med fokus på resultat i stället för detaljstyrning.”

Vilka är då resultaten? Jo, av de 32 000 utlovade traineejobben har det blivit 436. Det skulle bli 20 000 extratjänster, och det har blivit 2 765. När det gäller snabbspåren för nyanlända i etableringen, som i grunden är bra för den som har utbildning eller specialkompetens, är det en väldigt liten andel som är med.

På senare tid har man utlovat 5 000 statliga beredskapsjobb. I en tidigare debatt med en annan kollega kom det fram att det inte fanns några färska siffror. Men färska siffror från mars 2017, om jag förstår det rätt, är att av dessa 5 000 har regeringen lyckats leverera tolv stycken, varav fem eller sex tydligt i min hemstad Karlstad på Arbetsförmedlingen.

Regeringens jobbmål om EU:s lägsta arbetslöshet förefaller i dag vara mer osannolikt än när det lanserades, och redan då var det väl få utanför regeringen som över huvud taget trodde på det.

Man skulle även avveckla sysselsättningsfasen. Det var ett löfte, och det har man börjat med. Problemet är att de personer som nu föses ut från sysselsättningsfasen och som skulle få de utlovade sysselsättningarna i form av extratjänster och utbildning inte har fått det, utan de har blivit passiviserade och sitter hemma utan att få dessa jobb.

Hur resonerar Ylva Johansson? Finns det någon plan om att regeringens reformer ska börja leverera? Hur ska fler komma i sysselsättning, och hur ska fler kunna ta steget att starta eget med hjälp av Arbetsförmedlingen?

Anf. 34 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Låt mig först säga att det är oacceptabelt om människor lämnas i passivitet eller utan insatser inom arbetsmarknadspolitiken under en längre tid. Vi hade en debatt om det här tidigare, och det är en av de viktiga frågorna i min dialog med Arbetsförmedlingen att säkerställa att så inte blir fallet.

När man lyssnar på de moderata företrädarna här får man förståelse för den moderata synen på en jobbpolitik, nämligen så många som möjligt i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Det är det som är jobbpolitiken. Det är så man bedömer jobbpolitiken, och om man inte har tillräckligt många i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd har jobbpolitiken inte lyckats.

Det är ju ett sätt att bedöma politiken. Ett annat sätt är att se att jobbpolitikens syfte är att skapa jobb och att så många som möjligt ska få de jobben. Om man har den synen har ju regeringens politik varit mycket framgångsrik.

Vi har en mycket hög ekonomisk tillväxt. Vi har en hög sysselsättningsgrad som ökar från denna rekordhöga nivå. Vi har varje gång som vi har presenterat en ny prognos kunnat revidera prognosen åt rätt håll, till

skillnad från Anders Borg, som alltid fick revidera den åt fel håll. Bättre ekonomi, bättre sysselsättning, sjunkande arbetslöshet!

Detta beror på att vi har mycket höga investeringar. Framför allt det privata näringslivet gör mycket stora investeringar, och det är ju också så att en majoritet av de nya jobb som har skapats har kommit inom det privata näringslivet. Det är ett kvitto på att regeringen för en politik som gör att företag vill investera i Sverige.

Det finns även andra bedömare. Jag tror att det var en representant för kreditvärderingsinstitutet Moodys som för en tid sig uttalade sig och sa att den svenska regeringen i princip gör allting rätt när det gäller att skapa ekonomisk tillväxt. Det kanske är att ta i; det finns säkert saker och ting vi kan göra bättre, men låt oss ändå se att det viktigaste i en jobbpolitik är att skapa riktiga jobb. Arbetsmarknadspolitiken har en viktig roll att spela, tvivelsutan, men den kommer aldrig att vara den viktigaste byggstenen i en jobbpolitik och är det inte heller för den här regeringen.

Hur man utformar arbetsmarknadspolitiken är dock mycket viktigt. Christian Holm Barenfeld sa att det är klart att de som har gått gymnasieskolan och fått betyg enkelt får jobb. Ja, det borde vara så. Men det var ju inte så när ni regerade. Då hade vi så hög ungdomsarbetslöshet att vi fick EU-stöd för att bekämpa den. Då hade vi hög ungdomsarbetslöshet också bland ungdomar som hade klarat av gymnasiet, och det var detta som var bakgrunden till att vi i opposition föreslog att man skulle införa traineejobb riktade till gruppen som hade gymnasiekompetens.

Glädjande nog, får man säga, behövs dessa jobb inte längre, i alla fall inte alls i den utsträckning som vi förutspådde under den förra regeringen, alltså när vi var i opposition, eftersom ungdomarna har fått andra jobb i stället och inte behöver vara i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd, vilket är alldeles utmärkt.

Fru ålderspresident! Jag tror också att det är viktigt att säga detta: Det finns en växande grupp som är arbetslös länge, för vi har en sådan grupp, och det är de nyanlända. När man är nyanländ och skrivs in på Arbetsförmedlingen har man nämligen en etableringsplan på i normalfallet 24 månader. Efter sex månader klassas man som långtidsarbetslös i den officiella statistiken.

Detta betyder att personer under sin tvååriga etableringsplan kommer att klassas som långtidsarbetslösa. Jag tror dock att det är ganska få som tror att sex månader skulle räcka för en nyanländ att etablera sig på arbetsmarknaden. Jag styr emot att vi ska klara det på två år.

Anf. 35 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M):

Fru ålderspresident! Det går bra för Sverige. Det är sant, och det är vi alla glada över. Men det finns också flera hundra tusen som det absolut inte går bra för. 362 200 arbetslösa motsvarar 6,8 procent. Av dem är 122 000 ungdomar. Det är 20 procents arbetslöshet. Detta är något som borde oroa vilken minister som helst.

Sedan jämför arbetsmarknadsministern hela tiden med hur det var med Alliansen för ett antal år sedan. Jag känner ibland att jag måste förklara hur det var, för det verkar ha gått Ylva Johansson helt förbi. År 2006 tog vi över en arbetsmarknad i djup kris. Vi tog över en sjukskrivningskatastrof. Vi tog över ett samhälle där man skrev ut människor till förtidspension. Sedan kom finanskrisen 2008, 2009, 2010 och även in på 2011 – bara

Prot. 2016/17:99
25 april

Svar på
interpellationer

som en upplysning, Ylva Johansson! Det känns inte riktigt rättvist att jämföra med hur det är i dag.

Ministern säger att det är klart att det ska vara riktiga jobb och inte arbetsmarknadsåtgärder, och ministern berättar även för oss hur Moderaterna ser på jobbpolitik, nämligen att det är lika med arbetsmarknadsåtgärder. Men det är det sista vi har sagt någonsin, så det var absolut inte sant.

Om nu regeringen vill ha riktiga, nya jobb, varför lägger man då fram alla dessa märkliga förslag i form av traineejobb, beredskapsjobb och extratjänster? Det vore helt bortkastat. Varför gör man så? Statsministern har gjort ett stort nummer av hur många nya jobb som skulle skapas varje gång han har talat om detta.

Det är inte sant att det är regeringens politik som har skapat några nya jobb, utan det är en lång högkonjunktur. Jag tycker att någon gång borde ministern ändå nämna den. Ni gömmer er bakom högkonjunkturen. Den politik ni själva har lagt fram har inte lyckats någonstans. Det är fråga om några tusen jobb i ett läge när ni har utlovat 80 000–90 000 jobb. Det känns konstigt att slå sig för bröstet för det.

Det sorgliga är att regeringen inte gör något aktivt för att hjälpa de människor som står utanför arbetsmarknaden och som har en lång väg till att få ett riktigt jobb. Vi vet att alla inte behöver utbildning, men de kan behöva praktik eller lära sig hur svenska arbetsförhållanden fungerar och få visa upp sig. Vad gör regeringen?

I rapporten från Arbetsförmedlingen och årsredovisningen framgår det att det numera är en sämre tillgång till praktikplatser. Det är synd eftersom praktikplatser leder till fler jobb.

Av ett pressmeddelande från december framgår att Arbetsförmedlingen ska ta över arbetet med praktikplatser från Migrationsverket. Det är fråga om ett antal tusen nya platser under en flerårsperiod. Hur har det gått? Jag tror inte att det är en lyckad åtgärd så här långt, men vi är visserligen knappt fem månader in på det här året.

Arbetsförmedlingen skickar också ut pressmeddelanden där det talas om en alltmer tudelad arbetsmarknad. Vore det då inte trevligt om regeringen kunde lägga fram förslag på särskilda åtgärder? Det behövs en kedja av insatser för att dessa människor ska komma i jobb. Praktik har visat sig vara bra mycket bättre än arbetsmarknadsutbildningar. Det skulle vara intressant att höra en liten kommentar om vad regeringen faktiskt funderar över när det gäller den stora gruppen människor.

Anf. 36 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru ålderspresident! Det blir mycket prat om vad Moderaterna vill och inte vill när vi diskuterar jobbpolitik med arbetsmarknadsministern. Det är bra och naturligt eftersom det är Moderaterna som har förslag för hur det ska bli fler jobb och hur det utanförskap som växer fram ska hanteras.

Det är oacceptabelt med passivitet, säger Ylva Johansson. Jag håller med. Därför är det så allvarligt att det aviseras att sysselsättningsfasen, fas 3 i folkmun, ska avslutas. I stället för att ledas in på extratjänst, utbildning eller annan meningsfull sysselsättning ska man förpassas till passivitet hemma i soffan och inget stöd.

En moderat politik för fler jobb innebär att de riktiga jobben ska bli fler, det vill säga de jobb som växer fram i våra företag och industrier runt om i Sverige. Ylva Johansson vill titta på alliansregeringens år när det

rådde en finanskris. Jag anser, precis som min kollega Katarina Brännström, att det är självklart att en nyutbildad ungdom, en nyanländ med god utbildning eller någon annan som har svårare att komma in på arbetsmarknaden vid en omfattande lågkonjunktur och en global finanskris får ännu högre trösklar att ta sig över. Det innebär att företagen går sämre och varslar personal. Då är det de med den kortaste erfarenheten eller med andra höga trösklar in på arbetsmarknaden som får stryka på foten först.

Nu råder högkonjunktur, och då anställs fler. Om man är anställbar har man större chans. Det måste även framgå inom socialdemokratin.

Vi hade en diskussion om extratjänster. Nu har jag blivit konfunderad. I diskussionen med min kollega Lotta Finstorp diskuterades extratjänster som riktiga jobb, och nu benämns de som åtgärd. Hur ser ministern på dem?

Den fråga jag ställde i min interpellation är obesvarad. Den baserade jag på det faktum att allt färre i dag får stöd av Arbetsförmedlingen till att starta egna företag. Men det är inte så enormt mycket färre inskrivna på Arbetsförmedlingen. Det är inte slut på uppdrag åt Arbetsförmedlingen. Det hade varit glädjande, men så är det inte. De som har kort väg in på arbetsmarknaden har det bra och har i stor utsträckning jobb, men de med höga trösklar har en lång väg in på arbetsmarknaden. De blir allt fler, och vägen blir allt längre. Regeringen saknar uppenbarligen, med tanke på de svar vi får på våra interpellationer, totalt lösningar, förslag och idéer på hur problemen ska hanteras.

Det vore intressant att få ta del av konkreta beskrivningar, inte att regeringen tittar på, funderar eller tar fram handlingsplaner. Vilket tydligt budskap har regeringen till de personer som befinner sig i utanförskap, inte har arbete i dag och som kanske inte har haft arbete på lång tid? Hur ska de få arbete?

Moderaterna har presenterat en lång rad förslag. Regeringen gör det inte.

Anf. 37 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru ålderspresident! Det är viktigt med stöd till start av näringsverksamhet. De uppgifter jag har – jag vet inte vilka uppgifter Christian Holm Barenfeld har – är att stödet ökar. Ett ökat antal får stöd för start av näringsverksamhet, och antalet bör öka ytterligare, inte minst mot bakgrund av att åldersgränsen har sänkts. Men vi har också lagt om politiken.

Under den tidigare regeringen gavs stödet till dem som stod längst från arbetsmarknaden. Det är fel. Man ska ge stöd till dem som har en chans att lyckas att starta en egen näringsverksamhet. Det måste finnas en bedömning att insatsen går till dem som har en rimlig chans att lyckas med att starta en ny näringsverksamhet. Det tar naturligtvis lite längre tid att bedöma vilka de är, men nu ser vi att antalet ökar. Jag förväntar mig att antalet kommer att fortsätta att öka. Inte minst måste vi ta till vara den stora grupp nyanlända som har erfarenhet av att bedriva egen näringsverksamhet. Det är ett oerhört slöseri om vi inte tar till vara entreprenörsandan, kompetensen och erfarenheten hos de nyanlända, som kan bli viktiga företagare i Sverige.

Där finns mer att göra. Regeringen anslag pengar i vårpropositionen för ett år sedan till särskilt stöd för så kallade snabbspår för nyanlända företagare. Vi utökade de resurserna i budgetpropositionen i höstas, och det finns nu 22 olika spår som Tillväxtverket ansvarar för. Det här är ett område där det finns en stor potential att göra mer. Det bör vi också göra.

Katarina Brännström sa att när borgerligheten tog över 2006 var allting bedrövt. Det var ett läge med stort ekonomiskt överskott, med en stark sysselsättning och en relativt låg arbetslöshet. Först nu är vi tillbaka igen, efter era år, på en högre sysselsättningsgrad och en arbetslöshet som rör sig nedåt och ett positivt läge i de offentliga finanserna.

Ni satsade på ofinansierade skattesänkningar, och det har varit förödande för svensk konkurrenskraft. Vi betalar i dag ett pris med många människor som inte har rätt kompetens för de lediga jobben. Ni borde ha satsat på utbildning i stället för att sprätta iväg pengarna på skattesänkningar. Det hade varit en klokare jobbpolitik.

Arbetsmarknadspolitik och lönestöd är viktiga delar av jobbpolitiken, men de är inte huvuddelen av jobbpolitiken. Huvuddelen av jobbpolitiken är att människor kan få arbete tack vare en bra konjunktur och att rätt saker görs i konjunkturen. Vi satsar resurser till kommuner och landsting så att de kan anställa fler personer i välfärden. Vi satsar resurser på bostadsbyggnad, som är oerhört viktigt för sysselsättningen, för etableringen och för att unga människor ska kunna flytta hemifrån. Vi satsar på en ny exportstrategi, så att vi kan gynna och underlätta för de många viktiga och framgångsrika exportföretag som finns i Sverige. Vi satsar på en nyindustrialiseringsstrategi för att modernisera svensk industri. Vi satsar på ett stort kunskapslyft för att bygga den kompetens som behövs. Vi satsar på skattelättnader för de små företag som anställer för första gången. De är de viktigaste delarna i jobbpolitiken.

Men det krävs också särskilda åtgärder för de personer som står längre ifrån och har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden än andra. Därför satsar vi på praktik, arbetsträning, reguljär utbildning och arbetsmarknadsutbildning samt folkhögskolor. Vi satsar på extratjänster och andra anställningar med lönestöd, och vi satsar på ett effektivare och mer flexibelt etableringsuppdrag.

Detta kommer regeringen fortsätta att göra, för här krävs fortsatt ökad flexibilitet och, tror jag, fler åtgärder.

Det talas om att gruppen som står långt från arbetsmarknaden växer. Låt oss vara ärliga och säga vad det handlar om: Det handlar om nyanlända i Sverige. Ja, de står en bit från arbetsmarknaden eftersom de är nya här, men beskriv dem inte som människor utan resurser.

Anf. 38 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M):

Fru talman! Hur vi beskriver människor kan vi alltid diskutera. Frågan är väl vad vi gör för dessa människor, som vi och framför allt regeringen har ansvar för, och som står och trampar på Arbetsförmedlingen och inte får det stöd de har rätt till. Det är mycket mer allvarligt.

Antalet arbetslösa som tillhör en utsatt grupp har ökat med mer än 100 000. Detta borde vara Arbetsförmedlingens största bekymmer. Detta borde vara Ylva Johanssons största bekymmer. Det är människor som är över 55 år, de som har ett funktionshinder och, framför allt, utomeuropeiska invandrare.

Vad gör regeringen särskilt för just dessa? Vad gör Arbetsförmedlingen?

Vi har en arbetsförmedling som inte klarar av sin uppgift. Det har vi diskuterat i kammaren många gånger. Men ministern verkar ganska nöjd. Visserligen tillsattes det en utredning, men det är sällan jag hör annat än att Arbetsförmedlingen ska klara av sina åtaganden. Men man gör ju inte det.

När jag hör Ylva Johansson tala om moderata skattesänkningar vill jag vända på steken och säga: Trots modern tids högsta skattehöjningar, vilket denna regering har lyckats med på två år, har regeringen få förslag på hur man ska klara uppgiften att få arbetslösa i jobb. Det räcker tydligen inte med skattehöjningar. Vad ska ni göra?

Under vår regeringstid fick 300 000 människor jobb trots den kris jag redogjorde för i mitt förra inlägg. Det är jag stolt över; jag skäms inte alls över det.

Jag tycker att Ylva Johansson ska ta ned tonen och vara lite ödmjuk för de enorma utmaningar Sverige står inför. Framför allt ska hon tänka på att dessa människor borde få den hjälp de har rätt till.

Jag ber att få tacka för debatten. Jag tror att vi kommer att återkomma i frågan.

Anf. 39 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru talman! Min fråga handlade i grunden om dem som får stöd från Arbetsförmedlingen för att starta företag. De siffror som jag har från Arbetsförmedlingen visar att 4 400 personer fick detta stöd 2014 och 2 900 fick det 2016. Om dessa siffror är korrekta har jag svårt att se att 2 900 är fler än 4 400. För mig är det 1 500 färre.

Ylva Johansson säger att Alliansen och Moderaterna sprätte iväg pengar på skattesänkningar. Jag tycker att Ylva Johansson nästa gång hon träffar en undersköterska, som fick närmare ett och ett halvt tusen mer i plånboken, en polis, en lärare, en snickare eller någon annan ska säga att det var pengar som Alliansen oansvarigt sprätte iväg på dem.

Det vi gjorde var att se till att folk fick behålla mer av det de tjänade när de arbetade. Vi stärkte deras ekonomi så att de skulle kunna stå på egna ben.

Samtidigt ökade faktiskt pengarna till välfärden. Jobben blev dessutom fler, trots att det var brinnande finanskris.

Någon måtta får det vara. Det gäller att vara korrekt med fakta.

Därtill kan sägas att Ylva Johansson och hennes parti var emot vartenda jobbskatteavdrag, som var de stora skattesänkningarna, men accepterade vartenda ett av dem i efterhand. Det var ju klokt, eftersom det skulle ha straffat många av dem som arbetar om regeringen ändrade på detta.

Åter till frågan: Hur ska vi se till att de som står långt från arbetsmarknaden och som får stöd av Arbetsförmedlingen också får stöd och hjälp i ökad omfattning för att starta egna företag?

Anf. 40 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Det är angeläget att fler får ta del av stöd för att starta egen näringsverksamhet. Men det är också angeläget att det går till de personer

som har rimligt goda förutsättningar att lyckas med att starta en egen näringsverksamhet. Det är inte bara talet i sig utan att det går till rätt personer som är viktigt.

Jag ser en stor potential bland de nyanlända. Vi vet att många har en bakgrund som företagare och entreprenörer, och denna kompetens och erfarenhet bör vi ta till vara bättre än vad vi hittills har gjort. Jag följer därför noga det arbete som Tillväxtverket gör, vid sidan av Arbetsförmedlingens insatser, för att fler ska kunna få del av detta.

Jag har helt andra siffror än Christian Holm Barenfeld på hur många som har fått stöd för 2016. Min siffra är 4 360 vad gäller beslut för 2016. Men låt oss se på det och återkomma så att det blir rätt siffra för antalet tagna beslut.

Fru talman! Det är spännande att höra att både Katarina Brännström och Christian Holm Barenfeld är så stolta över den gamla regeringens politik. Det måste vara en minoritet inom Moderaterna som är stolt över den, men det är ju roligt att någon är det.

Det var en politik som vände ett stort överskott i de offentliga finanserna till ett stort underskott samtidigt som arbetslösheten ökade och sysselsättningen minskade. Ungdomsarbetslösheten var så hög att Sverige fick EU-stöd.

Nu har vi vänt detta. Det går bättre för Sverige. Sysselsättningen ökar, tillväxten är hög och arbetslösheten sjunker.

Mer behöver dock göras, framför allt för dem som är nyanlända och andra som står långt från arbetsmarknaden. Det kommer regeringen att göra.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 15 Svar på interpellationerna 2016/17:445 och 455 om kvinnors integration

Anf. 41 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Christian Holm Barenfeld har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att utrikes födda kvinnor ska få samma möjligheter att integreras som män.

Erik Andersson har frågat mig vilka åtgärder eller initiativ jag avser att ta med anledning av det som har framkommit om att kvinnor missgynnas i etableringen.

Regeringens jämställdhetsmål är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Ett delmål är ekonomisk jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

För att nå det jämställdhetspolitiska målet behöver arbetslösheten bland utrikes födda kvinnor minska och sysselsättningen öka. Detta är en prioriterad fråga för regeringen.

Regeringen har därför ändrat Arbetsförmedlingens instruktion. Av instruktionen framgår nu att myndighetens verksamhet ska utformas så att den främjar mångfald och jämställdhet samt motverkar diskriminering i arbetslivet och en könsuppdelning på arbetsmarknaden.

Regeringen har också gett Arbetsförmedlingen i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att jämställdhetsintegrera sin verksamhet och en handlingsplan för att minska arbetslösheten bland utrikes födda kvinnor. Båda handlingsplanerna löper till och med 2018. Jag följer genomförandet av handlingsplanerna noga.

För att öka jämställdheten på arbetsmarknaden har regeringen infört en tredje reserverad månad för vardera föräldern i föräldraförsäkringen och avskaffat vårdnadsbidraget. Regeringen har även lämnat förslag på begränsningar i föräldrapenningen för föräldrar som kommer till Sverige med barn.

De stora könsskillnaderna i deltagandet i insatser och övergång till arbete som finns inom etableringsuppdraget är inte acceptabla. Det är angeläget att andelen kvinnor som tar del av arbetsmarknadsnära insatser respektive övergår till arbete ökar och att kvinnor och män ges samma möjligheter till etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet.

Arbetsförmedlingens arbete med att utveckla sitt arbetssätt inom etableringsuppdraget är avsett att främja kvaliteten och arbetsmarknadsanknytningen i etableringsplanerna. Det är viktigt att detta utvecklingsarbete bidrar till ökad likvärdighet och ändamålsenlighet i de insatser som både kvinnor och män deltar i.

Anf. 42 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru talman! Deltagandet på arbetsmarknaden för utrikes födda är alldeles för lågt i vårt land. Det gäller för såväl kvinnor som män. Den största integrationsutmaningen är dock att öka de utrikes födda kvinnornas deltagande på arbetsmarknaden, och detta bör återspeglas i en ansvarstagande regerings politik.

Sveriges Kvinnolobby visar i en ny granskning att kvinnor missgynnas i alla delar av etableringen och att skillnaderna är särskilt stora i fråga om de subventionerade anställningarna. Mindre än vart fjärde instegs- och nystartsjobb gick under förra året till en kvinna. Det är givetvis undermåligt ur både integrations- och jämställdhetssynpunkt.

I svaret på denna interpellation sägs det väldigt lite om konkreta åtgärder. Det sägs mest att det är en prioriterad fråga, att det ska tas fram handlingsplaner och en tredje månad i föräldraförsäkringen. Men jag tror inte att något av detta är lösningar på problemet med att så få kvinnor med utrikes bakgrund har arbete i Sverige.

Regeringen har samtidigt minskat det framgångsrika RUT-avdraget. Det mattas av. Vi vet att det har lett till många nya jobb till såväl kvinnor som utrikes födda, inte minst till kvinnor som är utrikes födda. Det är också många kvinnor som har valt att starta företag i den branschen.

Just med anledning av det ställde jag frågan till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson: Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att utrikes födda kvinnor ska få samma möjligheter som män att integreras? På vilket sätt ska detta stärkas? Och på vilket sätt vill ministern göra det, rent konkret? Hur ska jobben bli fler i allmänhet? Och hur ska vi se till att också kvinnor som befinner sig utanför arbetsmarknaden i dag och som är utrikes födda kommer in på arbetsmarknaden?

Vi moderater föreslår även här en rad åtgärder. Vår jobbpolitik i allmänhet är fokuserad på att jobben ska bli fler. Vi har en högkonjunktur, vilket vi har talat om i varena interpellationsdebatt här. Det leder till att

fler jobb genereras. Men när den nuvarande regeringen presenterar sina budgetar är det inte bara vi moderater eller intresseorganisationer från andra håll som säger att regeringens budget med ökat skattertryck inte bidrar till att jobben blir fler. De flesta utredare visar också på att regeringens budget, jämfört med hur det var tidigare, kommer att leda till färre arbetstillfällen.

Det är såklart på samma sätt här. Den som har extra höga trösklar är den som drabbas först.

Vi vill förstärka RUT-avdraget. I migrationsöverenskommelsen lyckades vi ändå pressa fram att det förbättrades lite jämfört med vad regeringen vill, och ännu mer jämfört med vad regeringens samarbetsparti, Vänsterpartiet, vill. Enligt dem skulle RUT-avdraget nämligen inte finnas alls.

Vi har också sagt att vi vill införa en utbildningsplikt, vilket innebär att alla nyanlända i Sverige ska få utbildningen; det gäller både män och kvinnor. Och vi vill ha förstajobbetanställningar.

Vi är tydliga med en lång rad förslag på hur vi vill hantera och försöka hitta lösningar för integrationen. Det är inte lätt. Och det kommer att krävas mycket. Vi kommer säkert att återkomma med ännu fler förslag. Men vi har ändå konkreta förslag.

Vilka konkreta förslag har regeringen? Vilka konkreta förslag har Ylva Johansson för att jobben ska bli fler och för att integrationen ska stärkas men framför allt för hur utrikes födda kvinnor ska komma i arbete?

Anf. 43 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! Det sägs att vi har en feministisk regering. Samtidigt har Sveriges Kvinnolobby gjort en granskning som visar att kvinnor missgynnas i delar av etableringen och att skillnaderna är särskilt stora i de subventionerade anställningarna. Kvinnorna tar också del av färre yrkesutbildningar, valideringsinsatser och snabbspår, och de går i lägre utsträckning vidare till arbete efter avslutad utbildning.

Min fråga till ministern var: Vilka åtgärder eller initiativ avser ministern att ta med anledning av det som har framkommit om att kvinnor missgynnas i etableringen?

Ministern säger i sitt svar att det är oacceptabelt och att det ska följas noggrant. Jag skulle kunna tacka för det svaret, och så avslutar vi debatten här. Men ministern är så debattglad i dag att jag tänker fortsätta.

Varför är det ett problem att kvinnor missgynnas i etableringen? Jo, Sverige har under lång tid haft problem med att integrera nyanlända på arbetsmarknaden. Vi har just nu en högkonjunktur – jag vet att ministern snart kommer att påpeka att Alliansen satt vid makten i åtta år; det brukar ministern göra. Låt mig därför vara tydlig och föregripa statsrådet med ett svar.

Vi hade en finanskris tidigare. Men Sverige klarade sig mycket bättre än många andra länder. Mer än 300 000 nya jobb skapades under alliansregeringens tid, och välfärden stärktes med 100 miljarder kronor. Givetvis räcker inte de reformer som genomfördes under alliansåren. Efter det stora migrationsmottagandet under 2015 krävs det nu stora insatser. I dag, när vi har högkonjunktur och ganska många människor står utanför arbetsmarknaden, är det extra allvarligt.

Vi har alltså en migrations- och integrationsutmaning som växer i den här högkonjunkturen som vi befinner oss i. Arbetslösheten är fortsatt hög för många grupper samtidigt som vi kan se att ekonomin kommer att matas av med anledning av att vi har en arbetskraftsbrist.

Fru talman! Sverige befinner sig i en högkonjunktur. Samtidigt har vi människor som inte arbetar. Och vi har brist på arbetskraft. Problemet är de strukturella obalanserna som leder till att utsatta grupper hålls ute från arbetsmarknaden, oavsett vilket konjunkturläge vi befinner oss i. Ett permanent utanförskap har skapats, och det måste brytas.

Bara en fjärdedel av de nyanlända har en helårsanställning efter åtta år i Sverige. Och tyvärr riskerar regeringen att förvärra problemen genom högre skatt på arbete, ändrad inriktning på arbetsmarknadspolitiken och bidragssystemen. Det är inte bara min bedömning, fru talman. Det är även Konjunkturinstitutets bedömning.

Regeringen riskerar att förstärka utanförskapet ytterligare, samtidigt som Migrationsverket bedömer att närmare en halv miljon människor ska etablera sig i Sverige fram till 2020.

För en kvinna som är född utanför Europa är chanserna att få ett jobb dessutom mycket sämre. Det vill vi moderater ändra på.

Anf. 44 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Fru talman! Här har vi två moderater som har interPELLERAT om utrikes födda kvinnors integrering på arbetsmarknaden. Det är två modiga pojkar, det.

Christian Holm Barenfeld och Erik Andersson! Ni tyckte att man skulle ta bort den styrning som fanns av Arbetsförmedlingen, när det gällde att jobba mot att bryta den könssegregerade arbetsmarknaden. Den styrningen av Arbetsförmedlingen har vi återinfört.

Ni tyckte att man skulle ha vårdnadsbidrag. Det har vi tagit bort. Det var en uppenbar kvinnofälla.

Den här regeringen har också tagit initiativ till förändringar i föräldraförsäkringen, för att säkerställa att nyanlända inte hamnar i en fälla där man är föräldraledig överdrivet länge.

Vi har även säkerställt att också kvinnor får del av lönesubventioner. Könsfördelningen när det gäller nystartsjobb är sådan att en majoritet är män. Vi inför extratjänster där vi ser att majoriteten som får del av den typen av lönesubvention är kvinnor.

Vi gör stora satsningar på inte minst dem som är kortutbildade. Utbildningsplikt är till exempel en sådan fråga som kommer. Vi har tagit fram ett uppdrag till Arbetsförmedlingen att utforma en handlingsplan för utrikes födda kvinnor med kort utbildning.

Jag får frågan: Hur ska jobben bli fler? Jobben blir fler. De växer faktiskt fram i en fantastiskt god takt.

Jag får frågan: Hur ska utrikes födda kvinnor få jobb? Det är för utrikes födda kvinnor det går bäst på arbetsmarknaden. Det är den grupp som sysselsättningen har ökat allra mest för, bland de olika grupper som vi jämför på arbetsmarknaden.

Kvar är utmaningen för de utrikes födda kvinnor som har särskilt svårt att få jobb, till exempel på grund av att de har kort utbildning eller av andra skäl befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden. Jag har precis radat upp de insatser som regeringen gör.

Jag tycker dock att det är anmärkningsvärt och lite spännande att vi här har moderater som när man hade chansen – vi jämför ändå regeringsalternativ, när det gäller hur väl man lyckas med olika saker – styrde så att utrikes födda kvinnor hamnade i bidragsfällor, till exempel vårdnadsbidrag.

Nu har vi ett moderat parti som vill styra landet med stöd av Sverigedemokraterna och som vill tro att det skulle underlätta för utrikes födda kvinnor på arbetsmarknaden. Det är modigt, fru talman!

Anf. 45 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru talman! Var ska man börja? Jag tycker inte att det är speciellt modigt. Jag tycker att det är nödvändigt. Och jag tror att vi ska göra det. I brist på egna argument får man hoppa på motståndarna och tala om deras politik.

Som jag sa tidigare tycker jag att det är bra när vi talar om moderat politik när vi talar om hur jobben ska bli fler, hur fler ska få arbete och hur sysselsättningen ska öka. Även på detta område är det nämligen vi moderater som har förslagen.

Däremot har vi varit mycket öppna och tydliga med att vi lägger om vår politik och att vi har tagit fram nya förslag. Vi förlorade faktiskt valet 2014. Då måste vi göra om och göra rätt. Vi måste titta på vad vi gjorde eller inte gjorde som ledde till att det inte var tillräckligt många som hade förtroende för oss. Därför har vi tagit fram en lång rad förslag.

Sedan måste man också inse att verkligheten i dag på många sätt ser annorlunda ut än vid valet 2014, och den ser än mer annorlunda ut än vid valet 2006 och vid valet 2010. Den kommer säkert att se något annorlunda ut 2018 än vad den gör i dag.

Men när det gäller integrationsområdet vore det väl konstigt om vi inte kommer fram med några nya synpunkter efter den stora flyktingkris som vi hade 2015. Även om det fanns integrationsproblem och stora utmaningar tidigare ställde flyktingkrisen saker på sin spets.

Då blir jag än mer konfunderad när jag hör Ylva Johansson. Oavsett vad Ylva Johansson tycker om Alliansens politik, om Moderaternas politik och om vad vi gjorde måste jag fråga: Hur ska jobben bli fler, och hur ska jobben bli fler för kvinnor som står utanför arbetsmarknaden och för kvinnor som kommer från andra länder och som står utanför arbetsmarknaden om man försämrar de delar där vi vet att utlandsfödda kvinnor har fått många jobb, exempelvis RUT-sektorn som man på alla sätt har försökt klämma åt?

Det finns siffror på olika saker, och det är inte alla siffror som pekar i rätt riktning. Vi kan se att de som är på arbetsmarknaden och de som har stått nära arbetsmarknaden har blivit färre. Men vi ser också att de personer som har kommit till vårt land och andra personer som har höga trösklar in till arbetsmarknaden blir fler. De som står långt från arbetsmarknaden hamnar allt längre från arbetsmarknaden, och de blir allt fler.

Där har vi en enorm utmaning. Vi kommer att ha en enorm utmaning när vi vinner valet och sätter oss i regering, och den här regeringen har

också en enorm utmaning. Men problemen blir mycket mindre omfattande om man har idéer, visioner och konkreta förslag om hur man ska lösa situationen. Det är detta som vi har frågat om i våra interpellationer. I det läget har vi ställt konkreta frågor och hoppas på konkreta förslag på hur Ylva Johansson anser att jobben ska bli fler och hur hon anser att en större andel av de kvinnor som kommer till Sverige ska komma i arbete. Det är viktigt av arbetsmarknadspolitiska skäl, det är integrationspolitiskt viktigt och det är viktigt för jämställdheten.

Anf. 46 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! Jag hörde ministern använda orden modiga pojkar. Hade jag varit en annan typ av person hade jag känt att det är härskarteknik. Men jag blir nästan smickrad av att jag blir kallad för pojke, måste jag säga.

Ministern talar om fake news – det har vi hört talas om på senare tid – alltså nyheter som inte är sanna. Man sprider helt enkelt lögnen om att vi skulle vilja regera med SD. Det stämmer inte på långa vägar. Vi har sagt att vi kommer att tala med alla partier i utskotten. Vi kommer aldrig att regera med SD. Det är precis på samma sätt när det gäller att Socialdemokraterna inte sitter i regering med Vänsterpartiet. Det vore en fara för landet. Men Socialdemokraterna samarbetar med Vänsterpartiet.

De som första gången använde sig av Sverigedemokraterna i Sveriges riksdag var inte Moderaterna. Det var Socialdemokraterna som med hjälp av SD såg till att 100 000 fler fick betala högre skatt. Det är inte vi som har öppnat denna Pandoras ask. Ni är i så fall lika goda kålsupare.

Men åter till frågan. Moderaternas människosyn är att alla människor, oavsett kön, ska ha lika chanser på arbetsmarknaden och när det gäller att ta del av insatser för att öka anställbarheten. Den undersökning som Sveriges Kvinnolobby gjorde visar den totala motsatsen. Jag ska dra några siffror i slutet av mitt anförande. I grunden handlar detta om frihet och makt över sitt eget liv. Det handlar även om att kunna bevara den svenska välfärden över tid. Därför är det viktigt att så många nyanlända som möjligt kommer i sysselsättning mycket snabbt.

Fru talman! Tyvärr genomsyrar denna ojämställdhet hela arbetsmarknaden, och kvinnor som är utrikes födda och nyanlända drabbas särskilt hårt av detta. De som står längst från arbetsmarknaden är de utomeuropeiskt födda kvinnorna och de som inte har någon utbildning över huvud taget. Det vill vi ändra på.

Resultatet av granskningen från Sveriges Kvinnolobby visar, när vi har en feministisk regering, att mindre än vart fjärde instegsjobb och nystartsjobb gick förra året till en kvinna. Under 2016 var 31 procent kvinnor och 69 procent män av de nya deltagarna i snabbspår. Kvinnor har ofta aktivitet på deltid inom instegsjobben. Var tredje kvinna arbetar halvtid eller mindre inom instegsjobben. Nästan var femte kvinna med etableringsplan var förhindrad att delta i aktiviteter. Fler män får jobb efter etableringsuppdraget. Var fjärde nyanländ kvinna lämnar helt arbetsmarknaden och de arbetsmarknadspolitiska programmen efter etableringsuppdraget.

På det sättet kan jag fortsätta. Siffror för siffror visar att kvinnorna missgynnas i den feministiska regeringens Sverige. Här krävs det krafttag från regeringen. Och det är ingen vacker statistik att stoltsera med. Ministern menar att det är oacceptabelt, och ministern menar att hon noga ska följa

Prot. 2016/17:99
25 april

Svar på
interpellationer

detta. Då är min uppmaning: Beskriv gärna hur ministern kommer att göra för att följa detta noga!

Anf. 47 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Känslorna för i väg med mig lite grann. Det korrekta tilltalsordet är naturligtvis riksdagsledamot och ingenting annat. Jag vill korrigera mig själv på den punkten.

Jag får återigen frågan från Christian Holm Barenfeld hur jobben ska bli fler. Det är inte det som är problemet i Sverige just nu. Jobben blir fler. De växer till mycket bra. En utmaning är hur vi ska fortsätta den utvecklingen, så att vi har en varaktig lång tillväxt och att nya jobb fortsätter att växa till. Men den stora utmaningen just nu på arbetsmarknaden är att hitta personer med rätt kompetens till de lediga jobben.

Jag får återigen frågan hur utrikes födda kvinnor ska få jobb. Det är den grupp som i allra störst utsträckning får jobb i dag. Det är i den gruppen som sysselsättningsgraden ökar allra kraftigast. Vi måste fortsätta den utvecklingen. Men det är alldeles uppenbart att vi går rätt väg.

Christian Holm Barenfeld säger att vi på alla sätt klämmer åt RUT-bidragen. Det gör vi inte. RUT-bidragen ökar. Låt oss lite grann hålla oss till den verklighet som vi faktiskt har.

De nyanlända på arbetsmarknaden blir fler och fler, alltså de nyanlända i etableringsuppdraget som är inskrivna på Arbetsförmedlingen. Det är en väntad utveckling.

Vi har tagit emot fler asylsökande än något annat OECD-land någonsin har gjort – dubbelt så många som Tyskland under 2014 och 2015. Det är klart att de som har asylskäl, får uppehållstillstånd och stannar här kommer ut på arbetsmarknaden, och de kommer från dag ett att vara arbetslösa. Så kommer det att vara. Det är viktigt att vi beskriver detta rätt; det handlar inte om människor som har blivit utslagna från den svenska arbetsmarknaden utan om människor som är nytillträdande på den svenska arbetsmarknaden och naturligtvis behöver vägar in.

Ett av de problem som tas upp är att nystartsjobben huvudsakligen går till män. Det är väldigt allvarligt, och det är en av de frågor som Arbetsförmedlingen jobbar med. Mot den bakgrunden kan man dock fråga sig varför Moderaterna är emot extratjänster. En majoritet av dem har ju visat sig gå till kvinnor. Det är alltså ett sätt att faktiskt säkerställa att vi får en jämnare fördelning av lönestöden mellan kvinnor och män.

Erik Andersson tar upp att etableringsplaner utan innehåll är särskilt vanligt bland kvinnor. Ja, det är ju ett av skälen till att regeringen har lagt en proposition på riksdagens bord om att förändra etableringsuppdraget, så att vi ska komma undan detta med tomma etableringsplaner. Det är ett ofog att ha det på det sättet. Det är därför vi lägger om till samma delar som styr arbetsmarknadspolitiken i övrigt.

Det innebär att Arbetsförmedlingen ytterst kan ställa krav på vilka aktiviteter människor ska delta i – och göra förändringar i planen när man finner det befogat. Naturligtvis ska det i första hand ske i samråd med den arbetssökande eller nyanlände, men om man inte kommer överens kan man ytterst tvinga en person till de insatser man bedömer som vettiga.

Fru talman! Den allvarliga delen av denna debatt är den som Erik Andersson svarade på i sitt inlägg. Han säger att Moderaterna inte vill regera

med Sverigedemokraterna men att man vill ha ett samarbete av det slag som den sittande regeringen har med Vänsterpartiet – alltså ett organiserat budgetsamarbete. Det var ju ett viktigt besked.

Prot. 2016/17:99
25 april

*Svar på
interpellationer*

Anf. 48 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M):

Fru talman! Jag får väl börja där Ylva Johansson slutade. Moderaterna vill driva moderat politik och presentera en alliansbudget. Om sedan Ylva Johansson väljer att rösta på den – eller Jonas Sjöstedt eller Jimmie Åkesson eller någon annan väljer att rösta på den – må det vara hänt, men den som väljer att rösta på Alliansens budget tar ställning för en bra budget som leder till fler arbeten och skapar ett bättre Sverige. Då är det mindre intressant vem som röstar för den.

Däremot har vi varit tydliga med att Moderaternas regeringsalternativ är att regera tillsammans med de övriga allianspartierna och se till att de nuvarande regeringspartierna hamnar i en trogen och fast opposition. Det ska vi göra genom att vinna väljarnas stöd. Det är vad det handlar om.

I det här läget talar vi dock om hur jobben ska bli fler för utrikes födda kvinnor. När det gäller extratjänsterna hade vi andra förslag, för vi tycker inte att man ska begränsa dem till enbart offentlig sektor på det sätt som Ylva Johansson och regeringen vill. Vi vill i stället se till att de finns på hela arbetsmarknaden. Det är viktigt att såväl män som kvinnor kommer in i offentlig sektor, men det är väl lika viktigt att utlandsfödda kvinnor får möjlighet att komma in på både den privata och den offentliga arbetsmarknaden.

Det är en sanning med modifikation när Ylva Johansson säger att man inte påverkar det framgångsrika RUT-avdraget. Man halverar summan och gör en rad andra saker. I migrationsöverenskommelsen fick dock Alliansen, klokt nog, gehör för sitt ökade krav på stärkt RUT-avdrag på vissa områden. Vi moderater föreslår bland annat ytterligare satsningar på den delen, plus en rad andra åtgärder, insatser och reformer som gör att utlandsfödda kvinnor ska kunna komma i arbete.

Anf. 49 ERIK ANDERSSON (M):

Fru talman! Ministern fortsätter med osanningar. Jag har aldrig talat om budgetsamarbete. Det jag försökte beskriva, fru talman, var att Socialdemokraterna ju har ett samarbete med V – ganska ofta. Ibland röstar V självständigt i utskottet, och ibland röstar de på de socialdemokratiska förslagen.

Jag utgår ifrån att ministern är demokrat och tror på demokratins idéer. Det är väl detta det handlar om. Det har ju inte varit någon lyckad resa att isolera ett parti som har blivit invalt i Sveriges riksdag. Nu hamnar vi väldigt långt ifrån ursprungsfrågan, men jag måste ta upp detta. Det är nämligen precis vad det handlar om: Man pratar med alla demokratiska partier som är invalda i riksdagen, och finns det någon fråga i utskottet som man är överens om är det väl inga problem med det. Vänsterpartiet har röstat med Moderaterna också i några frågor, och inte känner jag mig som en sämre människa för det – om man utgår från den aspekten när det gäller samarbetet.

Grunden är dock att Moderaterna vill styra landet i en alliansregering. Det är det vi vill göra. Vi i Moderaterna har sagt att vi vill lägga fram en alliansbudget för att få bort den skadliga politik som håller på att förstöra

Sverige. Det är tur för regeringen att vi befinner oss i en högkonjunktur, för de politiska åtgärderna har inte givit särskilt många fler jobb. Det är konjunkturen som har sett till att vi har fått fler jobb. Ibland har man tur. Jag brukar inte ha tur i lotterier, men regeringen har haft tur när det gäller regeringsinnehav under den här mandatperioden. Lotta kan ni dock få göra när det handlar om skolplatser!

Anf. 50 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Fru talman! Låt mig säga det igen: RUT-bidraget ökar. Vi har en ökad användning. Staten betalar ut mer och mer i RUT-bidrag. Det betyder att den sektorn växer. Subventionen växer också; det syns i statsbudgeten.

Kvinnor ska självklart in på hela arbetsmarknaden och inte bara i of-fentlig sektor. Det är mycket, mycket viktigt. Det är precis därför jag tyck-te att det var så olyckligt att den gamla regeringen tog bort uppdraget till Arbetsförmedlingen att motverka könssegregeringen på arbetsmarknaden. Vi har återinfört det. När skattebetalarna satsar på arbetsmarknadspolitik tycker jag att det är rimligt att pengarna också används till att motverka en könssegregerad arbetsmarknad och till att säkerställa att kvinnor får möj-ligheter som är likvärdiga med männens – och gärna också kan ta sig in på yrkesområden där kvinnor är underrepresenterade, och vice versa.

Fru talman! Den viktiga frågan är dock den sista som Erik Andersson tar upp. Låt oss återkomma till protokollet från debatten för att se vad Erik Andersson verkligen sa, men jag noterade jämförelsen mellan det samar-bete som Moderaterna vill ha med Sverigedemokraterna i en tänkt reger-ingssituation och det samarbete som den nuvarande regeringen har med Vänsterpartiet. Det var ett nytt besked, och det var ett intressant besked.

Fru talman! Ja, jag är demokrat. Jag representerar utslaget av väljarnas röster. Det måste varje demokrat göra. Det betyder inte att alla partier som väljs in i Sveriges riksdag – som självklart ska ha de möjligheter och rät-tigheter som tillkommer alla förtroendevalda i Sveriges riksdag – ska ha inflytande över regeringsmakten. Där har varje parti att göra sitt val.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 16 Svar på interpellation 2016/17:361 om en viltvårdsmyndighet

Anf. 51 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Sten Bergheden har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att skyndsamt inrätta en viltvårdsmyndighet.

Jaktlagsutredningen lämnade ett delbetänkande, *Viltmyndigheten – jakt och viltförvaltning i en ny tid* (SOU 2013:71). Betänkandet har remit-terats, och regeringens bedömning är att vissa frågor kräver ytterligare ut-redning. Utestående frågor måste analyseras betydligt djupare än vad ut-redningen har gjort, och betänkandets förslag avseende finansiering är inte tillfredsställande.

Svensk viltförvaltning har förändrats över tid och fortsätter att utveck-las. Vi behöver noggrant överväga formerna och myndighetsstrukturen för

att skapa en så effektiv och hållbar viltförvaltning som möjligt. Bland annat är arbetet med att samordna viltförvaltningsfrågor fortsatt viktigt. Regeringen har tagit en mängd initiativ inom jakt och viltvård och bland annat skapat ordning och reda när det gäller vargjakt och småviltsjakten.

Viltförvaltningen utvecklas ständigt. Eftersom flera parter och intressenter berörs och det vetenskapliga underlaget är komplext krävs ett mer omfattande hänsynstagande. Naturvårdsverket har därför, på regeringens uppdrag, tagit fram en strategi för svensk viltförvaltning. I budgetpropositionen för 2017 bekräftade regeringen att Naturvårdsverkets arbete utifrån strategin kan bidra till att viltförvaltningen fortsätter att utvecklas.

Regeringen följer hur arbetet med viltstrategin fortlöper. Regeringen agerar för att långsiktigt bygga upp förtroendefulla samarbeten med berörda aktörer i syfte att förbättra förutsättningarna för en effektiv och hållbar viltförvaltning.

Anf. 52 STEN BERGHEDEN (M):

Fru talman! Tack för svaret, ministern!

Jag konstaterar att vi hade en liknande interpellationsdebatt för nästan exakt ett år sedan och att svaret då var i stort sett identiskt: att regeringen skulle analysera betydligt djupare än vad utredningen har gjort och att man även skulle se över finansieringen, som inte bedömdes vara tillfredsställande.

Detta är ett tillkännagivande där riksdagen tydligt har sagt att man vill att en sådan här viltmyndighet, som tar över en del av ansvaret för jakt- och viltvårdsfrågorna, ska inrättas. Riksdagen tog detta beslut i februari 2015, alltså för ungefär två år sedan.

Efter två år förväntar man sig att regeringen och ministern har gjort någonting i frågan. Min mycket enkla och raka fråga är: Vad har hänt? Hur mycket närmare en viltmyndighet är vi i dag? Och avser ministern och regeringen att faktiskt följa riksdagens beslut om att inrätta denna myndighet?

Anf. 53 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Tack, Sten Bergheden, för att jag får möjlighet att diskutera en viltmyndighet och vad regeringen gör när det gäller jakt och viltförvaltning.

När vi tog över var det väldigt mycket oordning på jaktområdet. Det fanns vargjakt som inte kom till stånd med det regelverk som alliansregeringen hade satt på plats. Det fanns problem med fjälljakten, som tryckte ut svenska medborgare från jakten.

Detta har regeringen lagt till rätta. Vi har i dag en fungerande vargjakt och en fungerande fjälljakt, som inte tränger ut svenska medborgare.

Det rådde också oordning i ekonomin. Vi tog över en ekonomi med ett underskott på hela 62 miljarder – så stort var underskottet i mars 2015, när man lämnade tillkännagivandet som Sten Bergheden relaterar till.

Två mandatperioder med underskott har vi vänt till två år med överskott. Bildande av nya myndigheter kostar pengar, Sten Bergheden, och det måste finnas ett tydligt mervärde.

En väl utformad myndighetsstruktur är en förutsättning för en effektiv och hållbar viltförvaltning. Därför måste vi noggrant överväga och utreda olika alternativ men även titta på kostnadseffektivitet. Vi kan inte slarva

bort ekonomin, och vi ska ha ordning och reda i såväl ekonomin som viltförvaltningen.

Anf. 54 STEN BERGHEDEN (M):

Fru talman! Jag tackar för samma svar än en gång, med en tydlighet i fråga om att det faktiskt inte har hänt någonting med den nya viltmyndigheten.

Riksdagen har lämnat ett tillkännagivande. En majoritet i riksdagen har ställt sig bakom detta. Denna majoritet har pekat med hela handen och sagt att man vill ha fram den här viltmyndigheten.

Ministern redovisar här att man har ägnat sig åt att lösa andra problem, men man har inte satt igång med att inrätta den viltmyndighet som skulle få huvudsvaret för det här uppdraget.

Det är väl detta som är problemet – om man ska respektera politiska och demokratiska beslut gäller det att man genomför det som riksdagen har beslutat och begärt. Då är det väl också rimligt att regeringen och ministern har en viss tid på sig att uträtta detta.

Här i dag, efter två år, ger ministern samma svar som han gav för ett år sedan. Man har inte löst dessa saker. Man har inte gått vidare. Man har inte fortsatt att utreda hur detta ska inrättas, utan man pratar om att man har jobbat med andra saker.

Jag vill ha svar här i dag: Vad har ministern gjort för att inrätta den här viltmyndigheten? Vad tänker ministern göra för att inrätta den viltmyndighet som riksdagen har beslutat om, och när kommer det hela att vara klart?

Anf. 55 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Regeringen har tagit en mängd initiativ som rör jakt och viltvård, däribland att titta på en viltvårdsmyndighet. Riksdagen har också i tillkännagivanden till regeringen lagt fram en mängd uppdrag, bland annat vad gäller förvaltningen av säljakt på allmänt vatten och i ekonomisk zon samt vad gäller kronhjortsförvaltningen.

På alla dessa områden har vi lagt ut uppdrag för att kunna hantera dem. Det rådde stor oordning i jaktfrågorna när vi tog över, och det är klart att detta innebär en stor arbetsbelastning.

Som jag nämnde har vi behövt lägga till rätta vargjakten och fjälljakten. Vi har också försökt att komma till rätta med den utfodring som sker av vilt, som drabbar lantbrukarna väldigt hårt ekonomiskt. Tyvärr har detta stoppats av allianspartierna tillsammans med Sverigedemokraterna, vilket gör att lantbrukarna även fortsättningsvis har stora problem med denna utfodring.

Anf. 56 STEN BERGHEDEN (M):

Fru talman! Ministern fortsätter att tala om vad man har gjort i stället. Han svarar inte på raka, enkla frågor.

Vad har hänt sedan tillkännagivandet? Det svar jag fick för ett år sedan var i stort sett identiskt med det svar som jag fick i dag.

Vad har ministern och regeringen gjort för att inrätta det som riksdagen har beslutat och bestämt? Vilka initiativ har man tagit, vilka initiativ avser man att ta och när och hur har vi en ny viltmyndighet i Sverige? Det sistnämnda har riksdagen faktiskt beslutat om och gett regeringen i uppdrag att lösa.

Ministern får självklart använda sin tid till att tala om andra saker som han jobbar med – det är ett väldigt bra tillfälle att passa på att göra det. Men just denna interpellationsdebatt handlar om viltmyndigheten och när den ska inrättas i Sverige. Vi har inte sett någonting. Ingenting är gjort där, som jag tolkar det hela. Om inte annat har ministern inte lyckats övertyga mig om att han och regeringen har gjort någonting.

Ministern har ytterligare ett inlägg på sig. Tala nu bara om för mig, för riksdagen och för svenska folket: När och hur kommer den här viltmyndigheten att finnas på plats? Vilka initiativ har ministern tagit, och vilka initiativ kommer ministern att ta för att detta riksdagsbeslut ska bli verklighet?

Anf. 57 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Som landsbygdsminister vill jag framhålla att jag värnar om jakt- och viltförvaltningsfrågor. Dessa är väldigt viktiga för landsbygden. Regeringen har tagit en mängd initiativ för att utreda frågeställningar utifrån riksdagens tillkännagivande, som också omfattar viltmyndigheten.

Men den oreda som överlämnades beträffande jakten och ekonomin har gjort att dessa saker inte är så enkla att hantera. Det rör sig också om en mängd frågor som måste hanteras.

Viltförvaltningen utvecklas ständigt, och Naturvårdsverkets strategi för svensk viltförvaltning kan bidra till detta. Regeringen är positiv till strategin och följer hur arbetet fungerar.

När regeringen nu har vänt statsbudgetens underskott till överskott har vi också skapat ett större handlingsutrymme för att fortsätta att utveckla en effektiv viltförvaltning.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 17 Svar på interpellation 2016/17:420 om försenade utbetalningar av EU:s jordbruksstöd

Anf. 58 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Sten Bergheden har frågat mig vilka åtgärder jag och regeringen avser att vidta för att lantbrukarna ska kunna få utbetalningar av EU:s jordbruksstöd i tid och om jag har fortsatt förtroende för Jordbruksverkets förmåga att hantera framtida utbetalningar av EU:s jordbruksstöd.

Inledningsvis vill jag sammanfatta vad jag tidigare sagt i denna fråga. Jag har stor förståelse för att de försenade utbetalningarna av jordbruksstöden medför problem för lantbrukarna. Jag är väl medveten om vilka svårigheter det innebär för de lantbrukare som drabbas. De svårigheter som finns gällande stödutbetalningarna försätter lantbrukare i en allvarlig situation, och regeringen följer därför noga Jordbruksverkets arbete med att öka takten i stödutbetalningarna.

Införandet av den nya och i långa stycken förändrade jordbrukspolitiken har inneburit en stor påfrestning på administrationen hos Jordbruksverket och även länsstyrelserna. Stora insatser har gjorts och görs för att komma till rätta med eftersläpningen i handläggningen. Samtidigt är det viktigt att handläggningen utförs och beslut fattas på korrekt grund för att

inte riskera att enskilda stödsökare drabbas av återkrav och Sverige av sanktioner för en felaktig hantering av stöden.

Jordbruksverket har prioriterat att betala ut de budgetmässigt största stöden först, såsom gårdsstödet och de stora miljöersättningarna, detta för att så många som möjligt ska få sina pengar. Samtidigt får vi inte blunda för att vissa grupper fortfarande väntar på pengar, i vissa fall ända från ansökningsåret 2015, vilket är djupt olyckligt. Jag och regeringen ser allvaret i den situation som vi nu befinner oss i. Vi följer löpande upp information från Jordbruksverket både om utbetalningsläget och om utvecklingen av it-systemen.

Regeringen har tillfört Jordbruksverkets förvaltningsanslag 60 miljoner kronor per år 2017–2020 för att stärka de administrativa resurserna. Vi bedömer att Jordbruksverket har de resurser verket behöver för att slutföra arbetet med införandet av den nya jordbrukspolitik. Vi förväntar oss att Jordbruksverket i huvudsak har åtgärdat de kvarvarande eftersläpningarna i slutet av detta år.

Anf. 59 STEN BERGHEDEN (M):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret!

Detta svar lugnar nog inte så många lantbrukare runt om i Sverige, som just i dessa dagar sitter och fyller i sina ansökningar om det jordbruksstöd som är möjligt att söka genom de pengar vi får från EU. Det är möjligt för alla lantbrukare runt om i EU att söka dessa EU-stöd, och Sveriges lantbrukare ansöker självklart om dem och förväntar sig att få ut dem enligt de regelverk som finns och också i tid.

När jag är ute och pratar med lantbrukare lyfter de två viktiga saker. Det handlar om att vi måste ha bättre konkurrenskraft och lika villkor. Vi måste kunna konkurrera med övriga länder på ett rimligt sätt för att kunna sälja och producera mat i Sverige.

Vad är det då för skillnad för svenska lantbrukare gentemot dem i EU? Det är först och främst att vi har ett hårdare regelverk och högre skatter här i Sverige, vilket försämrar konkurrenssituationen kraftigt för våra lantbrukare. Därmed ökar matimporten, och många köper i stället billigare importerad mat. Sverige förlorar därmed både jobb och tillväxt, och vi får inte den levande landsbygd och den utveckling vi vill ha.

Detta med konkurrenskraft är helt avgörande för att svenskt lantbruk ska kunna få tillbaka den framtidsstro och den investeringsvilja man behöver ha för att få igång fler jobb och ökad tillväxt ute på landsbygden.

En annan viktig fråga som ofta lyfts upp är att våra myndigheter, våra statliga verk och våra beslutsfattare, fru talman, faktiskt kan leverera det man förväntar sig. Man förväntar sig att handläggningstiderna ska vara rimliga. Man förväntar sig att tillstånden ska komma i tid. Man förväntar sig att de provningar som sker görs i rimlig tid innan man får ut sina stöd och ersättningar för det arbete man har lagt ned.

Sedan 2015 har Sverige haft ett problem med detta. Jag vill inte påstå att det bara beror på den nya regering vi har i Sverige, men den har i alla fall inte hjälpt till på det sätt man kunde förvänta sig för att lösa problemet. Sveriges lantbrukare får nämligen inte ut sina EU-pengar. I dag sitter EU med ungefär 300 miljoner kronor, enligt uppgift från LRF, som inte är utbetalt för 2015 och med ungefär 1,6 miljarder för 2016. Det är alltså

1,9 miljarder som svenskt lantbruk sitter och väntar på att våra myndigheter och våra verk ska betala ut. Det handlar självklart om, fru talman, att många sitter i en svår situation likvidmässigt när det gäller att lösa detta och framför allt i en situation där konkurrensen är benhård och man inte har några marginaler.

Fru talman! Vad beror detta på? Jo, man har inrättat ett nytt datasystem på Jordbruksverket. När man inrättade detta datasystem sprack budgeten. Det kostade mycket mer än vad man hade förväntat sig. Dessutom fungerar det inte, och det är det allvarligaste av allt. Siffror och annat fick man i stället jobba med manuellt. Regeringens möjlighet att lösa detta var då att gå in med mer pengar till administrationen.

Jag vill fråga ministern här i mitt första inlägg: Har ministern fortfarande förtroende för Jordbruksverket och dess generaldirektör? Är det rimligt att Jordbruksverket kan hålla inne pengar från 2015 och 2016 för Sveriges lantbrukare?

Anf. 60 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru talman! Jag kan inte nog understryka hur allvarligt regeringen ser på läget när det gäller utbetalningarna. Jag har jobbat med denna fråga sedan dag ett när jag tillträdde som statsråd. Situationen är inte mindre allvarlig, trots att merparten av medlen är utbetalda. Utbetalningen för 2015 var 9 miljarder kronor eller 97 procent. 3 procent är icke utbetalt. Samma sak är det för 2016. 8,1 miljarder är utbetalt eller 83 procent. Och problemen blir inte mindre, Sten Bergheden, av att många andra länder i EU har samma problematik och till och med har betalat ut mindre än vad Sverige har gjort. De drabbade lantbrukarna blir inte tröstade av det.

Som jag sa tog jag tag i den här frågan från första början och tillförde medel i budgetpropositionen för 2016. Men jag insåg snabbt att det inte var tillräckligt. Därför tillsatte jag en utredning där Statskontoret skulle analysera och utvärdera jordbruksstödet. Vi kollar i nära dialog med Jordbruksverket upp att man åtgärdar de brister som togs upp i utredningen. Statskontoret pekade på 60 brister. Det är allvarligt.

Jag har också tillfört ytterligare resurser till Jordbruksverket. Min bedömning är att man i dag har administrativa resurser och medel att köpa in den teknik som behövs för att klara av de delar som kvarstår.

Jag säger återigen att situationen är oacceptabel som den är i dag, och jag följer situationen i stort sett dagligen för att komma till rätta med problemet.

(forts.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 15.58 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 18.00.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 18.00.

Prot. 2016/17:99
25 april

Svar på
interpellationer

§ 17 (forts.) Svar på interpellation 2016/17:420 om försenade utbetalningar av EU:s jordbruksstöd

Anf. 61 STEN BERGHEDEN (M):

Herr ålderspresident! Tack, ministern, för inlägget!

Jag ställde två konkreta frågor, och jag hoppas att jag kan få svar. Har ministern fortsatt förtroende för Jordbruksverket och dess generaldirektör, och är det rimligt att Jordbruksverket kan hålla inne pengar från 2015–2016 som lantbrukarna ska ha? Anser ministern att det är rimligt att de hålls inne för tillfället?

Herr ålderspresident! LRF kommer nu att driva ett pilotprojekt mot Jordbruksverket för att stämma av om det är rimligt, det som har skett, och om man har rätt att få ut räntor för pengarna som har hållits inne. Det handlar alltså om 1,9 miljarder som inte har betalats ut i Sverige till Sveriges lantbrukare. De skulle ha varit utbetalda 2015 eller 2016.

Om lantbrukare som nu sitter och fyller i SAM-ansökningar för att söka nya stöd för 2017 gör fel får de avdrag. Då sker det kontroller där ute, det rättas till och det blir dessutom avdrag.

Det är också så sagt att den som lämnar in de här SAM-ansökningarna efter den 4 maj får 1 procents avdrag på beloppet för varje dag som går efter den 4 maj. Om det dröjer till den 29 maj stryks hela beloppet. Det vill säga att en lantbrukare som ska få ut exempelvis 100 000 kronor i stöd efter en veckas försening av SAM-blanketten endast får ut 95 000. Går det två veckor är det 90 000 han får ut om han lämnar in för sent. Har det gått ungefär en månad den 29 maj förlorar han hela stödet. Nu talar vi om dagar, kanske eventuellt en månad, då lantbrukarna inte lämnar in ansökan i tid.

Däremot har Jordbruksverket under 235 arbetsdagar på ett år inte betalat ut den ersättning man ska betala ut. Ytterligare ett år senare har man inte betalat ut detta. Hade man haft samma system så att Jordbruksverket skulle stå för en avgift om man inte betalade ut pengarna i tid, då hade lantbrukaren som skulle ha 100 000 fått en uppräknings med 235 000 kronor per år.

Det är alltså oerhört mycket pengar man tar ut i straff för en lantbrukare som lämnar in en SAM-ansökan för sent, medan Jordbruksverket inte har något ansvar för de sena utbetalningar som har blivit fallet.

Mina frågor till ministern i den här omgången är dels den tidigare om förtroendet för Jordbruksverket och generaldirektören men också denna: Är det rimligt att man får ut någon form av ränta eller ersättning på grund av att man fått vänta så länge på pengarna? Jag förstår att det kan vara svårt att svara, men det borde finnas någon form av vilja. Är det rimligt att kunna få ut någon form av ersättning för att man får vänta på pengarna så länge som i detta fall?

Det är inte rimligt att lantbrukare runt om i landet ska tåla detta utan någon form av kompensation.

Anf. 62 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr ålderspresident! När det gäller regelverket har inte den här regeringen förändrat det, utan det är ett regelverk som sattes på plats under alliansregeringen. Det är ett svar på den frågan som Sten Bergheden tar upp.

När det gäller förtroendefrågan förväntar jag mig att Jordbruksverket och dess ledning vidtar nödvändiga åtgärder för att klara ut den här situationen under det här året.

Är det rimligt att utbetalningarna är så sena? Mitt svar på den frågan är nej. Det är djupt olyckligt att det är på det sättet. Det är därför jag och regeringen har vidtagit ett flertal åtgärder för att Jordbruksverket ska komma till rätta med den här problematiken.

Det finns också en historisk problematik från tiden innan den här regeringen tillträdde. Vi hade inte regelverket på plats kring den nya CAP-perioden. Det fanns 333 utestående frågor från kommissionen. Alliansregeringen överlämnade till oss när vi tog över en oreda i de här frågorna som fortfarande får effekter.

Herr ålderspresident! När vi diskuterade samma fråga i höstas kritiserade Moderaterna mig för de ökade anslagen till Jordbruksverket. Då undrade Sten Bergheden följande. Jag ska citera Sten. Så här sa han: ”Är det statsrådets och regeringens nya politik att ge mer pengar till de myndigheter och verk som missköter sina upphandlingar och på grund av det inte klarar av att hålla sin budget?”

Nu skriver Sten Bergheden i sin interpellation att det inte kan ”komma som någon överraskning för regeringen och Jordbruksverket att det kan krävas extra resurser för att i tid kunna göra utbetalningar av EU-stöd”.

Sten Bergheden! Jag kan inte tolka det som annat än att ni moderater nu anslutit er till de åtgärder som regeringen vidtar och vidtagit, åtgärder som även bland annat Centerpartiet står bakom. Det gläder mig verkligen. Det är viktigt med bred enighet i riksdagen kring denna typ av frågor.

I Moderaternas budgetmotion i höstas saknades faktiskt extrapengar till Jordbruksverket. Jag vill inte misstolka dig, Sten Bergheden. Därför undrar jag om er positionsförflyttning verkligen gäller. Kommer det nu att finnas extrapengar till Jordbruksverket i Moderaternas ekonomiska vårmotion – ja eller nej?

Anf. 63 STEN BERGHEDEN (M):

Herr ålderspresident! Tack för det inlägget, ministern!

Först kan jag bara säga att det vore märkligt om vi inte skulle kunna försöka hinna anpassa oss. Nu när regeringen har trasslat till det så oerhört för våra bönder att de får vänta på pengarna i upp till två års tid är det väl rimligt att man gör något.

Det ministern glömmer bort i detta läge är att det är bönderna själva som har fått betala de 60 miljonerna till Jordbruksverket för att täcka de här delarna. Man tar nämligen de pengarna från landsbygdsprogrammet. De skulle gå till andra delar.

Man ger alltså fri lejd till Jordbruksverket att göra en upphandling som havererar och kostar mer än det handlar om. Man tillåter Jordbruksverket att överskrida sin budget, och i det läget talar man om för alla andra statliga verk och myndigheter här i Sverige att det är okej att göra så dåliga affärer. Belöningen blir att det kommer mer pengar från den här regeringen för att klara av det de inte klarade av när de gjorde upphandlingen.

Städa framför egen dörr, ministern, innan ni ger er in i att diskutera hur vi ska lösa den problematiska situation ni har försatt oss i! Det är självklart att vi får ta ansvar för det som ni lyckats trassla till ordentligt under er tid, men den viktiga frågan kvarstår.

Prot. 2016/17:99

25 april

Svar på
interpellationer

Ni har inte utkrävt någon form av ansvar eller ställt krav i den här delen. Ni har tillskjutit pengar som var lantbrukarnas egna för att täcka det här – och det fungerar fortfarande inte, herr ålderspresident. Det sitter lantbrukare runt om i landet och väntar på 1,9 miljarder. Delar av de pengarna är från 2015 och borde ha varit utbetalade för ett och ett halvt år sedan.

Anf. 64 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Herr ålderspresident! Jag svarade på Sten Berghedens alla tre frågor, men jag noterar att han inte svarade på min enkla fråga: Kommer ni att tillskjuta ekonomiska medel i er ekonomiska vårmotion? Jag ska noggrant och med mycket stort intresse följa offentliggörandet av er motion.

Den oreda som ni ställde till med när det gäller CAP var väldigt svår att hantera när vi tillträdde. Vi fick arbeta dygnet runt med att klara ut 333 obesvarade frågor med kommissionen. Det var det vi tog över och som lade grunden för den problematik som fortfarande finns.

Det är djupt oacceptabelt att dessa jordbrukare inte kan få ut sina stöd. Vi har vidtagit massor med åtgärder från regeringens sida, och jag kommer att följa frågan mycket noggrant för att se till att detta kommer i land och man kan få ut sina pengar.

Det finns en lärdom att dra av detta, nämligen att göra hemläxan i tid. Den här programperioden började den 1 januari 2014. När vi tillträdde den 3 oktober 2014 fanns det inte ens något regelverk på plats. Hemläxan måste göras i tid, och systemen måste bli enklare.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 18 Svar på interpellation 2016/17:417 om höjda marginalsatser

Anf. 65 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr ålderspresident! Maria Malmer Stenergård har frågat mig hur jag ser på risken att vi går miste om såväl resurser till välfärden som arbetade timmar i välfärden när det lönar sig mindre att arbeta. Hon har också frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att öka drivkrafterna för att välja arbete framför ledighet samt vilka åtgärder jag avser att vidta för att minska de skattemässiga marginaleffekter som läkare och andra yrkesgrupper drabbas av när de jobbar ett extra pass.

På grund av den tidigare regeringens många ofinansierade skattesänkningar ärvt vi ett stort budgetunderskott. Angelägna satsningar som bland annat bidrar till ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet måste därför finansieras med bland annat höjda skatter. Högre skatter för personer med relativt hög inkomst har både en god fördelningsprofil och ger nödvändiga skatteintäkter.

I detta sammanhang vill jag poängtera att för de personer som betalar statlig inkomstskatt i dag påverkas inte marginalsatserna till följd av begränsade uppräkningsgränser för statlig inkomstskatt.

Vidare är det inte bara skatter som påverkar antalet arbetade timmar. Sverige har nu den högsta sysselsättningsgraden i EU. En viktig förutsättning för detta är tillgången till barn- och äldreomsorg. Fortsatta investe-

ringar i välfärden är nödvändiga för att både kvinnor och män ska få möjlighet att arbeta heltid. En bättre äldreomsorg och högre kvalitet i barnomsorgen är inte bara en fråga om en trygg ålderdom respektive barndom utan kan även minska antalet personer som slutar arbeta eller går ned i arbetstid för att ta hand om närstående.

För att få fler i arbete och för att få dem som arbetar att orka arbeta heltid måste vi satsa på utbildning, arbetsmiljö och förebyggande av arbetsrelaterad ohälsa. Inom arbetsmiljöpolitiken har regeringen stärkt resurserna kraftigt. För att fortsatt stärka Arbetsmiljöverkets tillsynsverksamhet tillfördes myndigheten ytterligare medel i regeringens senaste budget. Regeringen har också presenterat en strategi för det moderna arbetslivet och bidragit till en ökad forskning om hållbara arbetsmiljöer.

För att förbättra arbetsmiljön och villkoren i välfärden behövs ökade resurser, inte minst för att fler ska vilja arbeta inom äldreomsorgen och vården. Regeringen har hittills stärkt välfärden med 30 miljarder kronor – betydande resurser som möjliggör för kommunerna och landstingen att stärka vården, skolan och omsorgen. Sådana investeringar i välfärden har stor betydelse även för arbetsmiljön, inte minst i många kvinnodominerade branscher, som kännetecknas av större problem med ohälsa än andra branscher.

När det gäller bemanningen i vården har regeringen tagit initiativ till en rad åtgärder som kan bidra till bättre kompetensförsörjning. En av dessa är den så kallade professionsmiljarden, som innebär att regeringen årligen avsätter 1 miljard kronor för att stärka och stimulera landstingens arbete med kompetensförsörjningsfrågor.

Regeringen satsar även på utbyggnad av utbildningar inom bristyrken för att kunna möta arbetsmarknadens och vårdens behov, vilket bland annat innefattar sjuksköterskor, specialistsjuksköterskor och barnmorskor.

Anf. 66 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr ålderspresident! Tack, finansministern, för svaret!

Det är människor som driver företag och människor som arbetar som bygger Sverige starkt. Det är de som betalar den skatt som vår välfärd är så beroende av.

Om vi ska se till att vi har ett samhälle som håller ihop och som är starkt för dem som är allra svagast måste arbetslinjen värnas. Arbetslinjen är så mycket mer än att bara få ned arbetslöshetssiffrorna och få upp sysselsättningssiffrorna. Arbetslinjen handlar också om att det ska finnas möjligheter att utvecklas och ta ansvar på jobbet, om att man ska känna att det är meningsfullt och om att det ska märkas när man presterar mer och tar större ansvar.

Därför är jag bekymrad, inte bara över att allt fler av dem som inte har jobb kommer allt längre från arbetsmarknaden, utan också över att de som har jobb känner att det lönar sig allt mindre att jobba mer, anstränga sig mer, utbilda sig mer och ta mer ansvar.

Detta blir extra tydligt i välfärden och tryggheten. Fråga sjuksköterskan som läste vidare till specialistsjuksköterska och som plötsligt blev höginkomsttagare. Fråga polisen som jobbar skift för att jag och finansministern ska kunna sova gott om natten och som plötsligt blev höginkomsttagare. Fråga förskolläraren som sökte och fick jobbet som förskolechef, som ligger vaken på nätterna och funderar över barngrupperna och som

plötsligt blev höginkomsttagare. Fråga läkaren, som trots många år i skolköbänken och i specialistutbildning tyckte att det var mer värdefullt att gå ned på deltid för att fixa med sommarstugan än att jobba heltid med händerna i vården och hyra in proffs till stugan.

Herr ålderspresident! Före valet lovade Socialdemokraterna att inte höja inkomstskatten för vanliga löntagare. Fråga sjuksköterskan eller polisen vad det löftet var värt! Tre av tio sjuksköterskor, fyra av tio barnmorskor, fyra av tio poliser och fem av tio lokförare – det är de nya höginkomsttagarna, vars inkomster är så svindlande höga att regeringen tycker att de måste börja betala statlig inkomstskatt.

Detta är ett svek, inte bara mot dem som drabbas utan också mot välfärden. Om välfärden ska vara stark och om det här samhället ska fungera måste det löna sig bättre att jobba.

Under alliansregeringens tid ökade skatteintäkterna till kommuner och landsting med 26 procent. Det var 26 procent i ökade resurser för dem som till stor del finansierar just vår välfärd. Det var en viktig utveckling. Antalet läkare, barnmorskor och sjuksköterskor per invånare steg.

Tack vare att vi behåller drivkrafterna för att arbeta kunde vi också i vår senaste budget avsätta 60 miljarder till välfärden fram till år 2020. Det är 20 miljarder mer än regeringen.

Välfärden riskeras inte av rimliga skattenivåer. Den riskeras av minskade drivkrafter och politiker som tar människors arbete och ansträngning för givna. Allt hänger ihop, men den insikten avspeglas tyvärr inte i finansministerns svar. Detta oroar.

Skattemedel tas inte från en outsinlig källa utan från människors arbete. Den källan sinar om arbete inte lönar sig. Och när människor arbetar mindre, varifrån ska då finansministern ta pengarna till alla de satsningar som hon räknar upp i sitt svar? Eller har hon inte räknat på det?

Anf. 67 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr ålderspresident! Maria Malmer Stenergård säger att skatteintäkterna ökade under Alliansens tid vid makten. Ja, och det berodde ju inte på att Alliansen sänkte skatten utan på att kommunerna ökade skatten. Samtidigt som den moderatledda alliansregeringen sänkte skatten på statlig nivå – mest för dem som tjänar mest – fick kommuner och landsting för att klara välfärdens verksamheter höja kommunalskatten, som vi ju vet inte är progressiv på samma sätt som den statliga inkomstskatten. Det är detta som förklarar att skatteintäkterna ökade.

Maria Malmer Stenergård tar i sina exempel i huvudsak upp anställda inom välfärden. Här har vi nog olika syn. Tror vi, som Maria Malmer Stenergård, att det är bra för dem som jobbar i välfärden att vi ökar skatteintäkterna, eller tror vi att det är dåligt för dem som jobbar i välfärden när vi ökar skatteintäkterna? Min övertygelse är naturligtvis att när vi ökar skatteintäkterna och, som den här regeringen, tillför 30 miljarder till välfärdens verksamheter blir det också bättre för dem som arbetar där, för undersköterskor, sjuksköterskor och läkare. Då får de fler kollegor, och det finns möjlighet för landstings- och kommunpolitikerna att arbeta för deras arbetsvillkor och löner. Så arbetar vi i den här regeringen.

Till skillnad från Maria Malmer Stenergards parti, som lämnade efter sig stora underskott i de offentliga finanserna när man satt i regeringsställning – man hade sänkt skatten med 130 miljarder – arbetar vi med att finansiera våra reformer och se till att det är ordning i statsfinanserna. Vi höjer en del skatter, däremot inte för vanliga inkomsttagare, och ser till att vi har den finansiering som krävs.

Maria Malmer Stenergard talar mycket om marginalskatteerna. Men trots att alliansregeringen sänkte skatteerna med 130 miljarder valde man att inte röra marginalskatte. Om Maria Malmer Stenergard och Moderaterna tycker att den är ett så stort problem, varför gjorde man då inget åt marginalskatte under de år man satt i regeringsställning?

Anf. 68 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr ålderspresident! Jag noterar att finansministern upprepar sitt löfte att inte höja skatten för vanliga inkomsttagare. Jag föreslår återigen att vi frågar sjuksköterskan och polisen om de anser sig vara höginkomsttagare. Detta är ett svek, oavsett vad finansministern säger här i dag.

Skattetrycket sjönk under alliansregeringen, men ändå ökade skatteintäkterna. Det har med drivkrafter att göra.

I den stora skattereformen från 1991 fanns det två huvudsakliga principer. En av principerna var att skattebetalarna skulle ha hälften kvar. Staten skulle aldrig ta mer än man själv fick behålla. Den principen övergavs snabbt när man införde värnskatte – som någon sa: Det finns inget mer permanent än en tillfällig åtgärd. Det kan vara bra för oss politiker att komma ihåg detta.

En annan princip var att bara 10 procent av löntagarna skulle betala statlig inkomstskatt. Detta justerades sedan till 15 procent, men grundtanken var densamma, alltså att endast en liten del av löntagarna skulle betala statlig inkomstskatt. Det är ju därför man räknar upp brytpunkten. Gör man inte det blir ju till slut alla löntagare höginkomsttagare.

Under sittande regering tvingas allt fler att betala statlig inkomstskatt. I stället för 15 procent av löntagarna handlar det nu om var tredje heltidsarbetande eller 24 procent av alla löntagare. Det är nu inte en skatt för dem som tjänar allra mest, utan en skatt för breda grupper som jobbar hårt men som får behålla allt mindre.

Om man har en månadslön på 36 575 kronor får man i dag börja betala statlig inkomstskatt. Om man skulle följa principerna för skattereformen, så att endast 15 procent av löntagarna skulle betala statlig inkomstskatt, skulle gränsen i stället gå vid 42 400 kronor. Det hade nog vanliga löntagare tyckt vara betydligt mer rimligt.

När övriga världen går mot sänkta marginalsatteer för att klara konkurrensen går Sverige åt andra hållet. Från ett redan extremt skatteläge, och från ett läge där det lönar sig rekordlite att utbilda sig, ska vi alltså göra det ännu mindre lönsamt att jobba och att anstränga sig.

Almega visade nyligen i en rapport att marginalsatteer gör att Sverige kan gå miste om en läkarkapacitet motsvarande 2 800 heltidstjänster per år för att det lönar sig för dåligt att arbeta och att jobba ett extra pass. I stället för att jobba väljer läkarna att vara lediga eller ta ut komledigt i stället för lön. Många väljer att jobba deltid – detta i ett läge när det är vårdköer i många landsting. Frågan som finansministern måste ställa sig är: Har Sveriges patienter verkligen råd med detta?

Prot. 2016/17:99
25 april

Svar på
interpellationer

En chef inom sjukvården säger så här: Vi behöver inte fler händer i primärvården, men vi behöver få dem som redan är anställda att jobba mer. Minst två tredjedelar av våra läkare jobbar deltid. Om marginalsatserna var lägre skulle vi kunna få dem att engagera sig mer och gå upp till heltid.

Som skattepolitiken utvecklar sig nu tycks det faktiskt bara finnas en bärande princip kvar: Så många som möjligt ska betala så mycket som möjligt. Som jag redan har varit inne på är det ett högt spel med en sådan princip. Det är nämligen välfärden som utgör insatsen i det spelet.

Alldeles bortsett från detta finns det också moraliska aspekter. Det är inte rimligt att en hårt arbetande barnmorska ska betraktas och beskattas som höginkomsttagare, eller att en extra arbetad timme ska beskattas så hårt att den som jobbar den får behålla mindre än vad staten tar. Precis som det måste löna sig bättre att gå från bidrag till arbete måste det också löna sig bättre att anstränga sig, att utbilda sig och att jobba lite extra. Det är bara på detta sätt vi bygger vår välfärd stark.

Anf. 69 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr ålderspresident! På Maria Malmer Stenergard kan det låta som att människor fick höjd skatt före årsskiftet eller kommer att få höjd skatt efter nästa årsskifte. Maria Malmer Stenergard vet mycket väl att så inte var fallet. Om hon inte vet detta är det mycket bekymmersamt. Ingen sjuksköterska eller polis fick höjd skatt mellan sista december förra året och den 1 januari i år, och ingen sjuksköterska, polis eller barnmorska kommer heller att få höjd skatt mellan den sista december i år och den 1 januari 2018. Det fungerar nämligen inte så.

Det vi gör är att vi begränsar en skattesänkning. Vi höjer inte skatten. Detta vet Maria Malmer Stenergard.

Maria Malmer Stenergard talar om principerna för 1990–91 års skattereform. Om hon tycker att den är intressant undrar jag naturligtvis om hon står bakom också de andra principerna i den reformen, alltså fastighetskatt, förmögenhetsskatt och arvs- och gåvoskatt. Hon får gärna svara på om hon står bakom de principerna också, eller om hon har plockat de principer som för tillfället passar bäst.

Maria Malmer Stenergard tar också upp läkarna. Vi har ett stort problem med att få fast anställda läkare i vården. En orsak till detta är att många jobbar som stafettläkare i stället för som fast anställda. Här kämpar just nu Moderaterna för att det fortsatt ska vara skattemässigt gynnat att jobba som stafettläkare och vara egenföretagare jämfört med att vara fast anställd i ett landsting. Det är klart att detta inte är bra för landstingen runt om i Sverige. I dagsläget har man 100 000 mindre i skatt om man arbetar som egenanställd stafettläkare jämfört med om man har fast anställning i landsting. Det är klart att detta försvårar för landstingen.

Vi vill göra något åt detta med de nya 3:12-förslag som vi har lagt fram. De skulle minska skattefördelen med att vara egenanställd och jobba som stafettläkare jämfört med att vara fast anställd. Men detta försöker Moderaterna hindra. Jag tror att det skulle vara bra både för landstingen och för läkare och sjuksköterskor, och för inte minst patienterna, om fler läkare var fast anställda.

Maria Malmer Stenergard undrar om patienterna har råd med att barnmorskor betalar statlig inkomstskatt. Frågan är om patienterna har råd med Moderaternas sjätte jobbskatteavdrag.

Jag hade en fråga som Maria Malmer Stenergard inte svarade på. Om hon nu tycker att marginals-katten är så viktig, varför sänkte Moderaterna inte marginals-katten när man satt i regeringsställning? Ni talar också om att det finns en moral i att ha hälften kvar. Men trots att ni gjorde skatte-sänkningar med 130 miljarder kronor sänkte ni inte marginals-katten så att det blev hälften kvar under de åtta år ni satt i regeringsställning. Om marginals-katten är så viktig, varför gjorde ni ingenting åt den?

Anf. 70 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr ålderspresident! Ja, vi prioriterade att sänka skatten för dem som tjänade minst. Regeringen tycks prioritera att höja skatten för alla. Här vill jag poängtera att om man hade fortsatt att räkna upp brytpunkten, som man brukar göra, hade folk haft mindre i skatt än vad de får nu. Om inte finansministern förstår det är jag riktigt oroad.

Sverige är på många sätt ett fantastiskt land, men vi får inte ta det för givet. Vi måste hela tiden kämpa för att behålla styrkan i vår ekonomi och i välfärden. Vi moderater vill fortsätta sänka skatterna för dem som tjänar minst för att skillnaden ska märkas när man går från bidrag till arbete, till exempel, och för att ansträngningen ska löna sig. Men vi vill också göra det mer lönsamt att arbeta för dem som tjänar mer. Det vill vi av två skäl. För det första är det moraliskt riktigt att man får betalt för att anstränga sig, även efter att staten har dragit skatten. För det andra vågar vi inte spela högt med välfärden som insats.

Under alliansregeringen ökade intäkterna till välfärden med 26 procent, tack vare att det lönade sig mer att arbeta. Vi tog ansvar för välfärden.

Regeringens vänsterpartistiska skattehöjarpolitik har gått så långt att det nu är hårt arbetande människor i välfärdens kärna och i tryggheten som beskattas som höginkomsttagare. Det är poliserna, specialistsjuksköterskorna, förstelärarna och förskolecheferna. Alla dessa behövs mer än någonsin, och de behöver känna sig motiverade. Arbetsmiljön är oerhört viktig, men det är också drivkrafterna.

Regeringens svar är att höja skatten och att minska drivkrafterna. Svaret borde i stället vara ett helt annat: att göra det mer lönsamt att jobba, att utbilda sig och att anstränga sig. Det handlar om dem som ställer klockan, packar matlådan, pusslar med hämtningstider och går till jobbet. Detta borde också göras för elevernas, patienternas och medborgarnas skull.

Anf. 71 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr ålderspresident! Maria Malmer Stenergard oroar sig över regeringens skattepolitik. Det har hon gjort i två och ett halvt år. I två och ett halvt år har vi hört Maria Malmer Stenergard och en rad andra moderater berätta här i talarstolen om vilka förskräckliga konsekvenser regeringens skattepolitik skulle få. Ingen skulle vilja starta företag. Man skulle inte vilja utbilda sig. Man skulle inte vilja jobba längre.

Nu ser vi resultaten, efter två och ett halvt år. Det kom nya siffror från Statistiska centralbyrån i dag. Sysselsättningen har ökat med 200 000 sedan vi kom i regeringsställning. Arbetslösheten minskar. Ungdomsarbets-

Prot. 2016/17:99
25 april

Svar på
interpellationer

lösheten är den lägsta på 13 år. Och trots allt som Maria Malmer Stenergard säger om att regeringens politik gör att människor inte kommer att vilja jobba den där extra timmen ökar faktiskt också antalet arbetade timmar. Det är resultatet av regeringens politik.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 19 Svar på interpellationerna 2016/17:426 och 429 om införandet av en kilometerskatt

Anf. 72 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr ålderspresident! Edward Riedl har frågat mig dels när jag avser att införa en kilometerskatt, dels på vilket sätt jag ämnar utforma den nya skatten så att de negativa effekter som var orsaken till att regeringen avstod från att gå vidare med utredningen inte kommer att uppstå med det nya förslaget.

Det pågår nu ett arbete inom Regeringskansliet med att ta fram förslag till utformningen av en vägslitageskatt. Vår ambition är att under mandatperioden lägga fram ett förslag. När sedan skatten kan börja tas ut är för tidigt att säga nu.

Vår ambition är att ta fram ett förslag som innebär miljövinster för samhället och en ökad konkurrensneutralitet mellan svenska och utländska åkerier och som innebär att utländska åkerier kan bidra till finansieringen av den svenska infrastrukturen.

Anf. 73 EDWARD RIEDL (M):

Herr ålderspresident! Tack, finansministern, för svaret! Den regering som vi har just nu verkar ogilla avstånd väldigt mycket, för man lägger skatt på skatt på skatt på skatt för att straffa just avstånd. Det är kilometerskatt för tunga lastbilar och flygskatt för flygplan. Man vill fortsätta att höja skatten på bensin. Man vill fortsätta att höja skatten på diesel. Allt det är dålig politik för ett land som Sverige, med långa avstånd att hantera. Det är en politik som är helt förödande för Norrland, med de allra längsta avstånden i Sverige att hantera.

Jag var, herr ålderspresident, i Dorotea i går och debatterade just kilometerskatten. Det finns ett kompakt motstånd mot skatter på avstånd. Man ogillar de flesta skatter som regeringen vill införa, som försvårar företagande. Men framför allt ogillar man skatter på avstånd.

Norrmejeriers vd gick till och med så långt att han sa: Den kilometerskatt som regeringen vill införa är ingenting annat än en skatt på Norrland. Även den som var moderator för kvällen, SVT-profilen Sverker Olofsson, sa att han ogillar kilometerskatten, just på grund av att den riktar udden mot Norrland och mot avstånd. Då ska vi komma ihåg att Sverker Olofsson, herr ålderspresident, är en person som tycker om höjda skatter väldigt mycket. Men inte ens han tycker att kilometerskatten är bra.

Finansministern säger att beredning pågår. Jag vet hur det är när man sitter i regeringsställning. Då kan man gömma sig bakom just det: att beredning pågår. Men jag – och flera med mig, tror jag – är intresserad av att veta, för detta handlar om möjligheten att driva företag och leva i stora

delar av vårt land. Många är intresserade av att veta: Vad var det regeringen ogillade i det förra förslaget, som man drog tillbaka? Och vad är det man vill förändra i det nya förslaget, som ska bli så pass mycket bättre? Det är väl fortfarande avstånden man är ute efter? Om man ska införa en kilometerskatt kan det rimligen inte vara någonting annat än avstånden man vill bekämpa. Då är udden, herr ålderspresident, riktad mot Norrland och ingenting annat.

Jag tycker att ministern kan ge bättre svar än det första hon gav.

Anf. 74 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr ålderspresident! Jag är övertygad om att Edward Riedl kommer att tycka att jag kan ge bättre svar så länge jag inte ger precis det svar som Edward Riedl önskar sig. Det tror jag att vi kan vara eniga om.

Vad var det för något som vi ogillade i förslaget? Jag tycker att det viktigaste var detta: Med det förslagets utformning och den tekniska utformningen är min bedömning att det skulle ge en sämre konkurrenssituation för svenska åkare. Och den här regeringen kommer aldrig att lägga fram ett förslag som försämrar konkurrenssituationen för svenska åkare – det är helt otänkbart. Ett av de viktiga syftena med förslaget var ju att konkurrenssituationen skulle bli bättre: att man via en teknisk lösning skulle kunna öka övervakningen av de utländska åkare som kör i Sverige och på så sätt förbättra konkurrenskraften för de svenska åkarna.

Det system som föreslogs skulle dessutom inte innebära att man kunde säkerställa att utländska åkare verkligen var med och bidrog. En annan poäng med förslaget var nämligen att utländska åkare skulle vara med och betala för den svenska infrastrukturen. Det skulle heller inte uppfyllas. 23 procent av trafikarbetet sker med utländska lastbilar. Då tycker jag att det kan vara rimligt att de också är med och bidrar till den svenska infrastrukturen. Det är alltså inte en skatt på Norrland. Det kan också ses som en skatt på utländska lastbilar, så att de får vara med och bidra till den svenska infrastrukturen.

En annan sak som vi naturligtvis tittar djupare på är vad detta har för regionalpolitisk betydelse och vad det har för betydelse för enskilda näringar. Det handlar om att noggrannare studera detta, så att det blir en väl avvägd utformning av denna skatt.

Anf. 75 EDWARD RIEDL (M):

Herr ålderspresident! Finansministern har nog alldeles rätt. Jag kommer antagligen inte att bli nöjd med svaret hur länge vi än står och debatterar. Men låt oss konstatera att vi har två problem som vi vill lösa!

Det ena handlar om miljön. Det nämnde finansministern inte så mycket om, men det är det ena problemet vi har att lösa inom åkerinäringen och transportsektorn. Det andra handlar om den i dag många gånger olagliga och osjysta utländska konkurrensen. De svenska åkerierna slåss alltså med orimliga förutsättningar. Vår politiska uppgift är givetvis att adressera båda dessa problem.

Låt oss då ta det som handlar om miljön! Det finns väldigt lite att vinna på att föra över det som i dag transporteras med lastbil till andra transportslag. Det finns något som man kallar internaliseringsgraden. Man säger: Om man skulle ta bort alla möjligheter att köra med lastbil skulle man kunna flytta över 9 procent av godset – det är väldigt lite – till järnväg, till

Prot. 2016/17:99
25 april

Svar på
interpellationer

exempel. Då finns det bättre sätt om man vill adressera miljöproblemen. Det handlar exempelvis om det som vi kommer att hantera i kammaren senare i veckan. Det handlar om tyngre lastbilar, det vill säga möjligheten att lasta mer på varje enskild lastbil. Då får vi mindre utsläpp per transporterat ton och större miljöeffekter än vad kilometerskatten skulle åstadkomma.

När det gäller den olagliga utländska konkurrensen har ju vi moderater tagit fram ett förslag för att hantera just detta, det vill säga en gps-övervakning med bomsystem som både skulle göra att man ser till att skatter och avgifter betalas i Sverige och att lagar och regler följs, vilket är vad det i slutändan handlar om, och då får vi återigen börja konkurrera på likvärdiga villkor.

Det som skrämmer mig lite grann, herr ålderspresident, är att just nu säger finansministern att man sitter och tittar på ett förslag som ska möjliggöra att man får in pengar också av de utländska åkerierna. Men då kvarstår min poäng: Då är det här ingenting annat än en skatt på Norrland.

Vi har långa avstånd i Sverige, och att beskatta avstånd är alltid dåligt för ett land som Sverige. Beskattar man avstånd drabbas den delen av Sverige som har de längsta avstånden att hantera, det vill säga Norrland. Då spelar det ingen roll om ministern lyckas med den ena av sina föresatser, för då kommer det till slut inte att finnas någonting att transportera i stora delar av vårt land. Där blir det dyrare på grund av avstånden. Man beskattar inte miljöutsläppen. Man beskattar inte för att få likvärdiga konkurrensvillkor, utan man beskattar just avstånden.

Herr ålderspresident! Kartan i Europa kommer inte att ritas om inom överskådlig framtid. Oavsett landhöjningar och annat kommer Sverige alltid att ha väldigt långa avstånd att hantera. De längsta avstånden i hela Europa kommer sannolikt att hanteras i Norrland, och alla skatter som inriktar sig på avstånd slår emot Norrland.

Det var det som Norrmejeriers vd konstaterade i går kväll i Dorotea när vi debatterade just detta, alltså att en skatt på avstånd är en skatt på Norrland. Som jag sa säger till och med Sverker Olofsson, som i mångt och mycket applåderar varenda skatt som höjs i det här landet, att det här är en skatt som slår med udden riktad mot en viss del av landet, just Norrland.

Jag kan, herr ålderspresident, inte förstå varför regeringen vill lägga skatt på skatt på skatt på just avstånd. Ogillar man de delar av landet som har långa avstånd? Det kan jag inte förstå, men ministern kanske kan upplysa mig om detta.

Anf. 76 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr ålderspresident! När man lyssnar på Edward Riedl får man lätt intrycket att en väldigt stor andel av de svenska lastbilstransporterna sker till och från Norrland. Så är det inte. Jag tror att det är 19 procent av lastbilstransporterna som sker från Norrland. Det här är alltså inte en skatt riktad mot Norrland, utan det är en skatt som betalas av hela Sverige. Men det är klart att alla skatter som vi tar ut på transporter kan ses som en skatt på avstånd. Det gäller även hela koldioxidskatten, och då vet jag inte om den skatten på avstånd är någonting som Moderaterna också är emot.

När Moderaterna motsätter sig detta – och Moderaterna skär ju också väldigt mycket i den klimat- och miljöpolitik som regeringen har – blir ju frågan varför Moderaterna inte vill ta det ansvar som vi behöver ta för att

stoppa klimatförstörelsen och leva upp till Parisavtalet. Det är ett stort problem med Moderaternas politik att man tar så lätt på miljöarbetet.

Edward Riedl menar att det här inte har så stora klimateffekter, eftersom det är svårt att flytta över. Det är helt korrekt att det är viktigt att vi stärker möjligheten att ta mer gods på andra transporter, och det är också därför som regeringen satsar stort på infrastrukturen, bland annat på att öka järnvägsunderhållet för att mer ska kunna gå på järnväg. Det var någonting som var väldigt eftersatt när vi kom i regeringsställning.

En poäng med en väl utformad vägslitageskatt är att den också kan styra mot mer miljövänliga fordon så att det är möjligt att ha en skattenivå som utgår från hur mycket fordonen släpper ut.

Anf. 77 EDWARD RIEDL (M):

Herr ålderspresident! De som lyssnar hörde att finansministern sa att det inte är så många transporter från Norrland. En mycket stor del av de transporter som görs i det här landet görs just från Norrland, eftersom vi har oändligt många av våra naturresurser i vår del av landet.

Möjligen kan finansministern om hon får fortsätta med sin politik få rätt i det hon säger, för fortsätter man att höja skatter på avstånd kommer det inte att bli så mycket transporterat från Norrland. Då kommer man allvarligt att skada basen i svensk ekonomi. På det sättet kanske ministern får rätt, men i dag har hon det inte.

Herr ålderspresident! Varken jag eller Moderaterna tar lätt på miljö- och klimatutmaningarna. Det var därför jag sa att det finns saker vi kan göra som har bättre klimatnytta än att just straffa avstånd och på så sätt straffa människor som bor långt bort från centralorter. Det finns bättre sätt att hantera detta.

Regeringens politik är dock kilometerskatt, flygskatt, höjd bensinskatt, höjd dieselskatt – att beskatta avstånd så mycket det någonsin går. Jag kan svara finansministern på den fråga hon ställde: Nej, vi vill inte höja de skatterna på avstånd som ni vill. Vi vill ta en annan väg.

När jag lyssnar på finansministern får jag lätt uppfattningen att hon inte har träffat så många av de företagare som finns uppe i Norrland, vare sig de lite större eller de lite mindre. Jag uppmanar därför finansministern att komma och besöka dessa delar av landet och träffa dem som bedriver verksamhet, så får hon ett tydligt besked om vad man tycker om just beskattning av avstånd. Det är någonting man inte tycker särskilt bra om.

Inbjudan kommer alltså från Norrland till finansministern. Kom upp och träffa våra företagare och förklara för dem varför det ska bli dyrare att transportera!

Anf. 78 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr ålderspresident! Jag har diskuterat vägslitageskatten med många företagare från olika delar av landet. Det är 19 procent av körda kilometer som går från Norrland, och 19 procent går till Norrland.

Vad gäller Moderaternas miljöpolitik är den tyvärr väldigt tunn just nu. När man satt i regeringsställning, däremot, höjde man faktiskt skatten på avstånd, nämligen bensinskatten.

Vi tog över i ett läge med väldigt stora budgetunderskott. Vi såg att det fanns stora behov av att förbättra infrastrukturen och också laga hålen i välfärden samtidigt som vi var tvungna att få ordning och reda i statens

Prot. 2016/17:99
25 april

Svar på
interpellationer

finanser. Det gör att den här regeringen har drivit ett väldigt intensivt arbete för att stärka infrastrukturen, stärka välfärden, få fler människor i arbete och också se till att vi har den finansiering som krävs.

Det är klart att med en vägslitageskatt som gör att också de utländska åkarna får vara med och bidra till den svenska infrastrukturen ökar möjligheterna att stärka infrastrukturen runt om i hela landet. Det handlar naturligtvis om Norrland, men det handlar också om de sträckor där det bör kunna finnas möjlighet att flytta mer av de transporterna som i dag går på lastbil till järnväg eller båt. Det är ett viktigt arbete som behöver göras och som också behöver få intäkter.

Poängen med en vägslitageskatt är att man kan förbättra konkurrensen för svenska åkare, att vi kan öka miljöstyrningen och att vi kan förbättra transportinfrastrukturen runt om i hela landet.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 20 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Proposition

2016/17:178 Skärpt ansvar för fartygsvrak

Motioner

med anledning av prop. 2016/17:162 Nya regler om marknader för finansiella instrument (MiFID II och MiFIR)

2016/17:3711 av Håkan Svenneling m.fl. (V)

med anledning av prop. 2016/17:166 Privata sjukvårdsförsäkringar inom offentligt finansierad hälso- och sjukvård

2016/17:3712 av Per Ramhorn m.fl. (SD)

2016/17:3715 av Emma Henriksson m.fl. (KD, C, M, L)

med anledning av prop. 2016/17:167 Driftsformer för universitetssjukhus

2016/17:3713 av Per Ramhorn m.fl. (SD)

2016/17:3716 av Emma Henriksson m.fl. (KD, M, C, L)

med anledning av prop. 2016/17:175 Ett nytt regelverk för nyanlända invandrades etablering i arbets- och samhällslivet

2016/17:3714 av Christina Höj Larsen m.fl. (V)

2016/17:3719 av Paula Bieler och Sven-Olof Sällström (SD)

med anledning av skr. 2016/17:164 Riksrevisionens rapport om statliga investeringar i allmänna farleder

2016/17:3710 av Jimmy Ståhl och Per Klarberg (SD)

EU-dokument

KOM(2017) 142 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om att ge medlemsstaternas konkurrensmyndigheter befogenhet att mer effektivt kontrollera efterlevnaden av konkurrensreglerna och om att säkerställa en väl fungerande inre marknad

Följande interpellationer hade framställts:

den 21 april

2016/17:463 Folkmordet 1915

av *Robert Hannah* (L)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:464 Minoriteternas rättigheter i Irak och inom det kurdiska självstyret

av *Robert Hannah* (L)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

den 24 april

2016/17:465 Försvarsmaktens psyopsförband

av *Stig Henriksson* (V)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

§ 22 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 21 april

2016/17:1255 En ny regional infrastrukturplan

av *Roger Haddad* (L)

till statsrådet Anna Johansson (S)

2016/17:1256 Stöd till demokratiaktivister i Turkiet

av *Birgitta Ohlsson* (L)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

2016/17:1257 Akademisk frihet i Ungern

av *Birgitta Ohlsson* (L)

till statsrådet Ann Linde (S)

2016/17:1258 Sena utbetalningar av jordbruksstöd

av *Eskil Erlandsson* (C)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

den 23 april

2016/17:1259 Tullens roll vid terrorattentat

av *Roger Haddad* (L)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

den 24 april

2016/17:1260 Försörjningsstöd som utbetalas till mannens konto

av *Maj Karlsson* (V)

till statsrådet Åsa Regnér (S)

§ 23 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 21 april

2016/17:1193 Trafikskolor

av *Lars Mejern Larsson* (S)
till statsrådet *Anna Johansson* (S)

2016/17:1202 Extra kostnader i samband med id-kontroller

av *Gunilla Nordgren* (M)
till statsrådet *Anna Johansson* (S)

2016/17:1181 Allvarlig fara för den allmänna ordningen eller inre säkerheten

av *Johan Hedin* (C)
till statsrådet *Anders Ygeman* (S)

den 24 april

2016/17:1188 Rivalitet mellan olika grupper i Irak och Syrien

av *Markus Wiechel* (SD)
till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

2016/17:1194 Rankningar som diplomatiskt verktyg

av *Faradj Koliev* (S)
till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

2016/17:1198 Övergrepp mot hbt-personer i den ryska delrepubliken Tjetjenien

av *Eva-Lena Jansson* (S)
till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

2016/17:1204 Tjetjeniens förföljelse av hbtq-personer

av *Birgitta Ohlsson* (L)
till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

2016/17:1207 Utrensning av homosexuella i Tjetjenien

av *Sofia Damm* (KD)
till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

2016/17:1211 Attacker mot hbtq-personer i Tjetjenien

av *Sofia Arkelsten* (M)
till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

2016/17:1217 Gasattacken i Syrien

av *Karin Enström* (M)
till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

2016/17:1220 Den omänskliga behandlingen av flyktingar på Balkan

av *Tina Acketoft* (L)
till statsrådet *Ann Linde* (S)

2016/17:1224 Situationen i Turkiet

av *Amineh Kakabaveh* (V)
till utrikesminister *Margot Wallström* (S)

2016/17:1205 Svältkatastrof i östra Afrika

av *Birgitta Ohlsson* (L)
till statsrådet *Isabella Lövin* (MP)

2016/17:1200 Torkan i Afrika som hotar miljontals barns liv

av *Amir Adan* (M)

till statsrådet Isabella Lövin (MP)

2016/17:1201 Rysk atomubåt i Östersjön

av *Hans Wallmark* (M)

till utrikesminister Margot Wallström (S)

Prot. 2016/17:99

25 april

§ 24 Kammaren åtskildes kl. 18.49.

Sammanträdet leddes

av tjänstgörande ålderspresidenten Susanne Eberstein från dess början till
och med § 14 anf. 37 (delvis),

av tredje vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 15.58 och

av tjänstgörande ålderspresidenten Björn von Sydow därefter till dess slut.

Vid protokollet

TUULA ZETTERMAN

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Meddelande om frågestund	1
§ 3 Meddelande om aktuell debatt om attentatet i Stockholm	1
§ 4 Avsägelse	2
§ 5 Anmälan om kompletteringsval	2
§ 6 Anmälan om ersättare.....	3
§ 7 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	3
§ 8 Ärende för hänvisning till utskott	5
§ 9 Ärenden för bordläggning	5
§ 10 Svar på interpellation 2016/17:388 om användningen av Unrwas medel.....	5
Anf. 1 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	5
Anf. 2 MIKAEL OSCARSSON (KD)	6
Anf. 3 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	7
Anf. 4 MIKAEL OSCARSSON (KD)	8
Anf. 5 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	9
Anf. 6 MIKAEL OSCARSSON (KD)	10
Anf. 7 Statsrådet ISABELLA LÖVIN (MP).....	10
§ 11 Svar på interpellation 2016/17:411 om sysselsättningsfasen	11
Anf. 8 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	11
Anf. 9 LOTTA FINSTORP (M)	12
Anf. 10 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	13
Anf. 11 LOTTA FINSTORP (M).....	14
Anf. 12 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	15
Anf. 13 LOTTA FINSTORP (M).....	16
Anf. 14 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	16
§ 12 Svar på interpellation 2016/17:413 om regelkrångel på arbetsmarknaden.....	17
Anf. 15 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	17
Anf. 16 LOTTA FINSTORP (M).....	18
Anf. 17 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	19
Anf. 18 LOTTA FINSTORP (M).....	20
Anf. 19 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	21
Anf. 20 LOTTA FINSTORP (M).....	22
Anf. 21 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	22
§ 13 Svar på interpellation 2016/17:438 om sociala spelare i EU	23
Anf. 22 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	23

Anf. 23 JESSIKA ROSWALL (M).....	23	Prot. 2016/17:99
Anf. 24 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	24	25 april
Anf. 25 JESSIKA ROSWALL (M).....	25	
Anf. 26 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	26	
Anf. 27 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	26	
Anf. 28 JESSIKA ROSWALL (M).....	27	
Anf. 29 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	28	
Anf. 30 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	28	
§ 14 Svar på interpellationerna 2016/17:439 och 440 om stöd från Arbetsförmedlingen för att starta eget	29	
Anf. 31 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	29	
Anf. 32 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M)	30	
Anf. 33 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	31	
Anf. 34 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	32	
Anf. 35 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M)	33	
Anf. 36 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	34	
Anf. 37 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	35	
Anf. 38 KATARINA BRÄNNSTRÖM (M)	36	
Anf. 39 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	37	
Anf. 40 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	37	
§ 15 Svar på interpellationerna 2016/17:445 och 455 om kvinnors integration.....	38	
Anf. 41 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	38	
Anf. 42 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	39	
Anf. 43 ERIK ANDERSSON (M)	40	
Anf. 44 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	41	
Anf. 45 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	42	
Anf. 46 ERIK ANDERSSON (M)	43	
Anf. 47 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	44	
Anf. 48 CHRISTIAN HOLM BARENFELD (M)	45	
Anf. 49 ERIK ANDERSSON (M)	45	
Anf. 50 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	46	
§ 16 Svar på interpellation 2016/17:361 om en viltvårdsmyndighet	46	
Anf. 51 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	46	
Anf. 52 STEN BERGHEDEN (M).....	47	
Anf. 53 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	47	
Anf. 54 STEN BERGHEDEN (M).....	48	
Anf. 55 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	48	

Anf. 56 STEN BERGHEDEN (M)	48
Anf. 57 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	49
§ 17 Svar på interpellation 2016/17:420 om försenade	
utbetalningar av EU:s jordbruksstöd	49
Anf. 58 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	49
Anf. 59 STEN BERGHEDEN (M)	50
Anf. 60 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	51
(forts.).....	51
Ajournering.....	51
Återupptaget sammanträde.....	51
§ 17 (forts.) Svar på interpellation 2016/17:420 om försenade	
utbetalningar av EU:s jordbruksstöd	52
Anf. 61 STEN BERGHEDEN (M)	52
Anf. 62 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	52
Anf. 63 STEN BERGHEDEN (M)	53
Anf. 64 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	54
§ 18 Svar på interpellation 2016/17:417 om höjda	
marginalskatter.....	54
Anf. 65 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S).....	54
Anf. 66 MARIA MALMER STENERGARD (M)	55
Anf. 67 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S).....	56
Anf. 68 MARIA MALMER STENERGARD (M)	57
Anf. 69 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S).....	58
Anf. 70 MARIA MALMER STENERGARD (M)	59
Anf. 71 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S).....	59
§ 19 Svar på interpellationerna 2016/17:426 och 429 om	
införandet av en kilometerskatt.....	60
Anf. 72 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S).....	60
Anf. 73 EDWARD RIEDL (M)	60
Anf. 74 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S).....	61
Anf. 75 EDWARD RIEDL (M)	61
Anf. 76 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S).....	62
Anf. 77 EDWARD RIEDL (M)	63
Anf. 78 Finansminister MAGDALENA	
ANDERSSON (S).....	63
§ 20 Bordläggning.....	64
§ 21 Anmälan om interpellationer	65
§ 22 Anmälan om frågor för skriftliga svar	65
§ 23 Anmälan om skriftliga svar på frågor	66
§ 24 Kammaren åtskildes kl. 18.49.	67